

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 197 (13.428)

Trst, četrtek, 24. avgusta 1989

Po podatkih iz vzorčnih mest

Inflacija avgusta ponovno padla pod 7 odstotkov

RIM — Inflacija je v avgustu upočasnila svoj korak in se spet spustila pod 7 odstotkov. O tem pričajo podatki o avgustovskem gibanju življenjskih stroškov v sedmih vzorčnih mestih. Če bo te podatke ob koncu meseca potrdil tudi državni statistični zavod Istat, bo mesečna rast cen znašala 0,3 odstotka, letna inflacijska stopnja pa 6,8 odstotka. Julija letos je bila mesečna rast cen prav tako 0,3 odstotka, zato pa je letna stopnja inflacije dosegla 7 odstotkov. Če pogledamo še podatke za lanski avgust, lahko ugotovimo, da so cene avgusta lani v primerjavi z julijem narasle za 0,4 odstotka, letna inflacijska stopnja pa je znašala 5 odstotkov.

Vse kaže, da lahko delno zamrznitev cen pripišemo velikemu številu zaprtih trgovskih obratov. Podatki o naraščanju cen oblačil in živil v sedmih vzorčnih mestih namreč kažejo, da je bila ta rast izredno skromna ali pa so se cene v primerjavi z julijem celo znižale. Tudi cene stanovanj in energije so naraščale zelo počasi, nekoliko živahnješa pa je bila rast cen pri dobrinah in storitvah. Najbrž je še prezigodaj, da bi govorili o obratu na inflacijski fronti in bomo morali počakati na dodaten dokaz v septembru, ko lahko odprtje trgovin povzroči nove napetosti pri cenah.

Med sedmimi mesti (Trst, Milan, Genova, Turin, Bologna, Palermo in Benetke) je najdražja Genova z mesečno rastjo 1,4% in letno inflacijo 8,3%, najcenejši je Palermo (0,1 in 5,6%), medtem ko so cene v Trstu narasle za 0,2%, letna rast pa znaša 7,4 odstotka.

Enotna reakcija v najvišjem vodstvu jugoslovanske partije

Predsedstvo CK ZKJ ostro obsodilo brutalnost policije

Poročilo policije je bilo skonstruirano - Odločna zahteva po kaznovanju storilcev, ki so v primeru Muževića presegli svoja pooblastila

Nedvoumna obsodba

BOGO SAMSA

BEOGRAD — Uradno sporočilo predsedstva CK ZKJ je jasno, nedvoumno in izredno ostro. Srbska policija je Borisa Muževića maltretirala, do kraja nekorektno in izmišljeno, skonstruirano je bilo uradno policijsko sporočilo, predsedstvo zata zahteva resno preiskavo in "odgovarjajoče ukrepe proti povzročiteljem incidenta". V zaključku pa je še blažja formulacija, češ da je slovensko partijsko predsedstvo prehitro reagiralo in s tem dalo dogodku preveliko politično težo z negativnimi posledicami.

Razprava je včeraj trajala dobrih enajst ur, v torek pa o istem primeru dve uri. Od tega so štiri ure porabili za sestavljanje uradnega sporočila. Že samo to dejstvo priča, da je bila razprava vroča in ostra.

V bistvu je šlo za debato o srbskem stališču, ki ga najbolj zgovorno odraža glavni naslov objavljen na prvi strani včerajšnje Politike, ki se glasi: »Najbolj brutalne laži na račun glavnega

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

BEOGRAD — Predsedstvo CK ZKJ je na današnji seji proučilo nekatera bistvena dejstva, okoliščine in politične posledice v zvezi z intervencijo organov milice zoper Borisa Muževića, člana predsedstva CK ZKJ, o čemer je bilo v javnosti doslej slišati veliko protislovnega. Predsedstvo je na podlagi izjave Borisa Muževića, ki ji povsem zaupa, in na podlagi doslej razpoložljivih ugotovitev, menilo, da so pripadniki prometne patrulje beograjskega SNZ, ki so ukrepali zaradi storjenega prometnega prekrška, z uporabo sile presegli uradna pooblastila, saj so nekateri med njimi maltretirali Borisa Muževića med ugotavljanjem njegove identitete in v svojem poročilu skrajno nekorektno in na podlagi skonstruiranih domnev opisali, kakšen je bil Mužević v trenutku, ko se je zgodil incident, in tako povzročili škodo njegovi moralni in politični integriteti. Vse to je povzročilo upravičeno vznejevoljenost in vznemirjenje javnosti.

Predsedstvo CK ZKJ kajpada poudarja, da imajo pristojni organi pravico in dolžnost v skladu z zakonom ukrepati zoper storilce prometnih in drugih prekrškov oziroma ravnati zakonito in enako z vsemi občani, a tudi spoštovati njihovo integriteto in človeško dostojanstvo. Meni tudi, da pristojni državni organi niso ustrezno reagirali na ta incident, predsedstvu CK ZKJ pa niso pravočasno zagotovili polne informacije o tem

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Manifestacije ob 50-letnici pogodbe Molotov-Ribbentrop

Baltiške republike hočejo popolno neodvisnost od SZ

MOSKVA — Skoraj poldrugi milijon prebivalcev baltičskih dežel, Litve, Latvije in Estonije, je ob včerajšnji obletnici podpisa pogodbe Molotov-Ribbentrop demonstriralo na svojevrsten način. Ob železniški progi, ki povezuje glavna mesta vseh treh republik, je ustvarilo človeško verigo in tako zahtevalo odcepitev od Sovjetske zveze. Baltičske države, ki so bile po pogodbi priključene Sovjetski zvezi, se ne istočvetijo z moskovskimi načeli o federaciji in zahtevajo preključitev spornega spoznaja med Hitlerjem in Stalinom iz leta 1939, ko je prišlo tudi do tajnega dogovora o porazdelitvi baltičkega ozemlja in dela Poljske med Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Dogovor o nenapadanju pa je bil le slepilo, saj je Stalin v resnici odvzel suverenost baltičskim republikam. Baltičska ljudska fronta zaenkrat ni uradno zahtevala odcepnitve od SZ, pač pa hoče najprej črtanje te pogodbe in popolno avtonomijo.

Udeleženci človeške verige so včeraj izobesili narodne zastave s črnim trakom v znak žalovanja, peli pa so narodne himne, ki so bile do lanskega leta še prepovedane. Sicer pa je pogodba Molotov-Ribbentrop med najbolj protislovnimi moralnimi in političnimi dogodki sovjetske sodobne zgodovine, kajti dejansko gre za kršenje leninističnih načel o narodni svobodi in mednarodni legalnosti. Sovjetski zgodovinar Jakovljevič trdi, da je pogodba izgubila svojo veljavnost 22. junija 1941, ko je Nemčija vdrla na sovjetsko ozemlje, tajni dogovor, ki se je nanašal na porazdelitev baltičskih dežel pa ni bil preklican. Ljudska fronta zato zahteva nov zakon, ki naj bi izničil tudi tajno pogodbo, kot je izničil pogodbo o nenapadanju.

V Estoniji, Latviji in Litvi se protesti vrstijo že nekaj let, vendar doslej se ni prišlo do večjih incidentov. V začetku avgusta letos pa je estonski vrhovni sovjet izdal nov volilni zakon, ki omejuje volilno pravico ruski manjšini v tej republiki. Ruski delavci so nekaj dni stavkali, protest pa se je kmalu polegel. Centralni komite KPSZ pa je medtem izdelal okvirno platformo o reformi narodnostne politike, ki jo bo sovjetski vrhovni sovjet proučil verjetno že septembra. V glavnem gre za nekakšno delitev pristojnosti med centralno vlado in posameznimi republikami.

V Tallinu so Estonci zbirali podpise za odcepitev od Sovjetske zveze (Telefoto AP)

Podaljšanje njihovega pripora je obsodila tudi Farnesina

Praške oblasti napovedale izgon za osem Italijanov

PRAGA — Češkoslovaške oblasti še niso izpustile osmih Italijanov, ki jih je policija aretirala v ponedeljek med demonstracijami ob 21. obletnici sovjetske invazije. Češke oblasti so še v torek obvestile italijansko odposlaništvo v Pragi, da bodo Italijane izpustile v torek popoldne oziroma v sredo jutraj, včeraj pa je nepričakovano prišla vest, da do osvoboditve ne bo prišlo.

Glasnik češkoslovaškega predstavništva v Rimu je italijanskemu zunanjemu ministrstvu sporočil, da je v Pragi prišlo do izrecno praktičnih težav. Policija je namreč podaljšala zapor, ki praviloma traja 48 ur, medtem pa bo uredila vse potrebno za izgon italijanskih državljanov. Češka policija pa je končno pojasnila tudi, da je Italijane priprla, ker so se udeležili nedovoljene manifestacije v Pragi, objavila pa je tudi njihova imena in starost, a nobenega drugega osebnega podatka. V glavnem gre za mlade politične aktiviste, dva sta člana KPL. Zaradi nepričakovanega zapleta zadeve, se bo italijanski veleposlanik, ki je na dopustu, predčasno vrnil v Prago.

Odlašanje češkoslovaških oblasti, je včeraj uradno obsodilo italijansko zunanje ministrstvo. Predvsem obsoja nasilen poseg policije

in neupravičeno kratek čas svobode italijanskih državljanov, in torej kršitev Helsinške listine in osnovne človekove pravice. Med ponedeljkovimi demonstracijami je policija aretirala 320 Čehoslovakov in 56 tujih državljanov. Včeraj pa je izpustila deset Madžarov, ki jih je priprla z isto obtožbo kot Italijane.

Pridržanje osmih Italijanov pa so včeraj pokomentirali tudi radikali na tiskovni konferenci, ki so jo sklicali v Rimu. Pričakovati je bilo, da bodo strankini predstavniki povedali kako bistveno novost v zvezi z aretacijami, Boninova, Cicciomessere ter Stanzani pa so v glavnem obnovili tri stara dejstva, in sicer: izkrivljeno poročanje italijanskih sredstev javnega obveščanja; odločen protest, ker češkoslovaške oblasti krivijo italijanske radikale, da že drugo leto zaporedoma povzročajo nered ob obletnici sovjetske invazije ter dejstvo, da jim je Sovjetska zveza prepovedala udeležbo na manifestaciji proti pogodbi Molotov-Ribbentrop. Radikali menijo, da bi moral tisk z drugačnim poudarkom poročati o izjavah praške policije, ki trdi, da so italijanski radikali odločilno vplivali na organizacijo in potek ponedeljkovih demonstracij.

Miting prijateljstva in De Mitovi »grehi«

RIMINI — Miting prijateljstva, ki ga prireja gibanje Comunione e liberazione (CL), so tudi letos popestrile nekatere izjave voditelja Formigonija na račun bivšega tajnika Krščanske demokracije Ciriaca De Mite. Formigoni in De Mita sta si sicer že večkrat javno prišla navzkriž, CL pa tokrat nepoveduje celo »belo knjigo«, v kateri so do potankosti opisani nekateri De Mitovi spodrsilaji in ne ravno diplomatski odnos do Formigonijevga gibanja.

Že včeraj je na mitingu krožilo nekaj strani bele knjige, ki naj bi jo uradno predstavili jutri. Odloomek se nanaša na spodleteli poskus zadrage La Cascina, ki so jo ustanovili »ciellini«, da bi upravljala kuhinje nekaterih rimskih šol. De Mita je menda takrat naredil vse mogoče, da La Cascina ni dobila potrebnih sredstev, kar je privedlo tudi do občinske krize v Rimu. V drugih poglavjih pa pisci brez ovinkov in nemara s kančkom maščevalnosti poročajo o De Mitovih sumljivih srečanjih z Armandom Coronom, velikim učiteljem protozidarstva ter Carlom Caracciolom, ki se je pozneje zapletel v afero Calvi. Skratka, namen bele knjige je izdati vse skrivnostne okoliščine, ki so »pripomogle«
k De Mitovemu neustavljivemu političnemu vzponu.

Italijanski nogometni pokal

Triestina in Udinese
izločena v 1. kolu

□ □ □

Kvalifikacija za pokal UEFA

Zagrebski Dinamo
ga je polomil

□ □ □

Kolesarsko cestno SP

Ugled Italije
rešile ženske

NA 10. STRANI

Puljski festival izgublja blišč

A black and white photograph showing a woman from behind, wearing a patterned dress, standing at a counter. She is looking into a display case that contains a large, light-colored vase. The background shows a wall with some fixtures and a window.

Novi poljski premier se bo moral soočiti tudi z velikimi gospodarskimi težavami, ki so pripomogle k temu, da so danes police v skoraj vseh mesnicah prazne (Telefoto AP)

Zgodaj popoldne pa so še neznani zračni pirati ugrabili airbus A-30 francoske letalske družbe Air France, v katerem sta bila 102 potnika, letelo pa je na redni progi Pariz-Alžir. Letalo, ki je z letališča Orly vzletelo z enournno zamudo, njenih razlogov niso pojasnili, so ugrabitelji najprej usmerili proti Tuniziji, nato pa je vendarle (ob 15.20) pristalo na alžirskem letališču, kjer se je vsa zadeva rešila, saj se je izkazalo, da gre za enega samega izgubljazja, ki je bil baje povrh še neuravnovešen in sploh neoborožen. V francoskem zunanjem ministrstvu so takoj po ugrabitvi sklicali izredni štab.

A black and white photograph of an Airbus A300 aircraft in flight, viewed from a low angle. The tail of the aircraft is prominently displayed with the text 'A300' and a logo. The aircraft is shown from a side-on perspective, flying towards the right. The background is a light, textured sky.

Arhivski posnetek Airbusa, ki ga je neprišteven Arabec včeraj popoldne preusmeril. Možakar ni bil oborožen in se je po pristanku v Alžiru predal oblastem (AP)

Turške oblasti bodo preprečile vstop Turkom brez vizumov še preden bo začel uradno veljati nov ukrep. Sicer pa so v torek oblasti v Ankari uvedle vizume za begunce iz Bolgarske. (dd)

Vrsta prireditve ob prazniku občine Sežana

SEŽANA — »Občinski praznik sežanske občine je že nekaj let sem praznik vseh občanov in ne le nekaterih funkcionarjev.« Tako je dejal predsednik občinske skupščine Ivan Vodopivec na tiskovni konferenci pred številnimi prireditvami, ki v teh dneh obeležujejo praznik velike občine, ki se razprostira na vsem Krasu od Brestovice do Brkinov.

Letos zaključujejo izgradnjo primarnih infrastruktur, predvsem vodovoda in telefonije. V zadnjih letih so sodobno uredili ceste v občini. Ko so se pred petimi leti lotili obširnih del so bili optimisti. Sedaj ugotavljajo, da so načrtovali pravilno. Zavzeli so se za to, da bodo vsi prebivalci občine imeli enake pogoje življenja.

Zaključujejo velika dela, začnejo nova. V prvi vrsti je to avtocesta do Razdrtega. Tam so že pričeli z deli. Še pred koncem leta bodo začeli graditi odsek od Razdrtega do Čebulovice. Dograden naj bi bil do leta 1992. Še pred koncem leta pa bodo uredili vse potrebno, da bi zgradili

sežansko obvoznico dolgo 8,3 kilometre.

Prireditve občinskega praznika so se pričele že prejšnjo soboto in nedeljo s praznikom terana in pršuta v Dufovljah ter z gledališko prireditvijo v Brjah pri Komnu.

Jutri, v petek 25. avgusta, bo cel kup prireditve. V Dufovljah bodo odprli invalidske delavnice, v Hrpeljah bo mednarodni rokometni turnir, v Sežani bodo šaljive tekme, kjer bodo tudi košarkarski maraton, nastop kotalkarjev, nastop plesne skupine iz Boljunca. V avditoriju bo gledališka predstava Mandragola v izvedbi PDG Nova Gorica.

V soboto ob 10. uri bo slavnostna seja zborov skupščine občine Sežana. Ob tej priložnosti bodo razglasili častne občane ter podelili priznanja in nagrade 28. avgust.

Tega dne bo v Sežani tradicionalni kmečki sejem, na sporedu so tekmovalja v streljanju z zračno puško, godba iz Divače bo imela promemadni koncert, v Senožcih bodo otvorili novo podružnico osnovne šole, srečali se bodo lovci, kolesarji, zvečer bodo zabavne prireditve Moped Show in modna revija.

Prireditve se bodo nadaljevale v nedeljo ter še v dneh ob koncu naslednjega tedna. (mw)

KPI odločno nasprotuje vstopu LpT v koalicijo

TRST — Pred sejo deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine, ki se bo sestel v torek, 5. septembra, se nadaljuje pogajanja med strankami za oblikovanje nove večine, potem ko je Biatutijeva vlada pred približno mesecem dni odstopila. Včeraj se je delegacija KD sestala z Listo za Trst in Furlanskim gibanjem, danes pa ima na sporedu sestanek z delegacijo PSI, ki podpira vstop tržaških melonarjev v deželno koalicijo.

V razpravo okrog sestave nove večine je včeraj posegel tudi deželni tajnik KPI Roberto Viezzi. V tiskovnem poročilu je obrazložil stališča, ki jih stranka zagovarja v tej fazi. KPI predvsem odločno nasprotuje, da bi se krizno stanje zavleklo v nedogled: novo vlado je treba čimprej izvoliti, saj se je medtem nakopičilo veliko nujnih problemov, ki jih bo moral rešiti novi deželni odbor. Po mnenju KPI bi bilo namreč nedopustno, da bi se paraliza institucij zavlekla preko 5. septembra, ko se bo sestala deželna skupščina.

Poleg tega KPI dodaja, da se mora novi odbor oblikovati na jasnem programu, v katerem morajo biti točno določene njegove vsebine in zapodolosti. Doslej pa se je nedostojno razpravljalo, dodaja KPI, o porazdelitvi stolčkov in o ravnovesjih znotraj struk KD in PSI. KPI po besedah deželnega tajnika Viezzija tudi odločno nasprotuje razširitvi večine na Listo za Trst, kar bi novo koalicijo odločno preusmerilo na desno in ustvarilo nove napetosti, ki bi postavile v dvom enotnost Furlanije-Juljske krajine.

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Slovensko narodno vprašanje: pogled izpred petdesetih let

Poleg vseh ostalih obletnic, ki potekajo letos, je za slovensko narodno vprašanje pomembna tudi petdeseta obletnica prve izdaje Kardeljevega dela Razvoj slovenskega narodnega vprašanja, ki je izšlo v začetku leta 1939.

O knjigi bo podrobneje govoril v naslednjem članku. Tokrat kot uvod, velja prebrati spet nekaj odlomkov iz zaključnih misli druge izdaje (strani 389-393 druge izdaje, iz leta 1957):

Konkretna pota slovenske narodne politike pa morajo biti nujno drugačna za vsak del slovenskega naroda posebej. V Italiji, Nemčiji in Madžarski je - glede na relativno maloštevilnost slovenske narodne manjšine in glede na izredno močan notranji pritisk - glavna neposredna naloga slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja boj za najelementarnejše kulturne, gospodarske in politične zahteve slovenskega naroda in vztrajen napor za utrjevanje borbene odpora v širokih množicah. Tak boj je edina pot, ki bo vodila slovenski narod k ugotovitvi njegove narodne zavesti, obenem pa je taktično sredstvo, ki bo usposobilo tamkajšnje Slovence tudi za postavljane kasnejšega odločnejšega neposrednega akcijskega programa.

Drugačen je položaj Slovencev v Jugoslaviji. Tu imajo pred seboj važnejšo nalogo, namreč priboriti si morajo tak položaj, da bo ta del Slovencev postal privlačno središče vsega slovenskega naroda in obenem opora ostalim Slovincem v njihovem demokratičnem boju za svobodo. Jugoslavija ima pomen za Slovence in za ostale narode v njej samo, ako so v njej zajamčeni: njihova enakopravnost in zaščita njihove nacionalne neodvisnosti ter pogoji za njihov skupni družbeni napredek. Kdor bi hotel iskati njen pomen kjerkoli drugod, bo zašel na kriva pota.

Ustvaritev take Jugoslavije ni torej samo v interesu Slovencev, ampak vseh narodov Jugoslavije. Vsem preti nevarnost tuje invazije in izgube neodvisnosti.

Spričo take nevarnosti, ki danes preti balkanskim narodom, je jasno, da je urediv narodnega vprašanja v Jugoslaviji neposredna nujnost, in sicer ne samo za Slovence, Hrvate itd., ampak tudi za Srbe. Demokratično spoznanje o potrebi, da se to vprašanje reši, dobiva zato tudi med Srbi vedno več tal.

Spričo tega je očitno, da slovenski, hrvaški in makedonski narod v svojem boju niso osamljeni, ampak da lahko uspešno in brezpogojno računajo ne le na podporo delavskega gibanja vse Jugoslavije, marveč tudi na pomoč vseh resnično demokratičnih sil srbskega naroda. Tradicionalna srbska demokratična misel, katere nosilec so široke ljudske množice srbskega naroda, postaja zavznik slovenskega ljudstva prav tako kakor napredne in demokratične sile v mednarodnem življenju. Samo dosledna demokratična politika doma in na mednarodnem terenu je mogla torej pridobiti močne, trajne in zanesljive zaveznike osvobodilni borbi slovenskega naroda.

Dva momenta bosta potemtakem odločala o bodočnosti slovenskega naroda: objektivni mednarodnopolitični položaj in subjektivna pripravljenost Slovencev samih, upreti se zunanjemu pritisku. Vprašanje se torej postavlja pred nas

tako: ali naj slovenska narodnoosvobodilna borba naposled postane sestavni del splošnega boja za napredek človeške družbe ali pa jo bo - kakor 1848. leta in kasneje - zopet izrabila mednarodna reakcija, kar bi Slovincem prineslo samo nove poraze.

Kakor je posameznik ponosen na to, kar je pozitivnega storil, in ga je sram negativnih dejanj, tako v nekem zgodovinskem merilu vse to velja tudi za narode. In če se Slovenci s ponosom oziramo na tista razdobja slovenske zgodovine, ko je slovenski narod dajal hekatombe žrtev v obrambo svojega obstanka in evropske kulture in ko je njegova revolucionarna energija v neizčrpnem postopku prihajala do izraza v krvavih in nekrvavih bojih za napredek ne le slovenskega naroda, temveč evropske civilizacije sploh, če na drugi strani s prezir in občutkom sramu zremo na leta teme v naši zgodovini, na pomoč, ki so jo odločujoči slovenski politični faktorji kdaj koli nudili reakciji, grobarjem napredka in svobode, potem nam morajo te zgodovinske izkušnje biti tudi nauk pri usmerjanju sedanjega in bodočega boja za slovenske nacionalne pravice. A ta nauk se predvsem glasi, da od reakcije, ki mora propasti, slovenski narod ne more pričakovati pomoči v svoji osvobodilni borbi.

Slovenski narodnoosvobodilni boj bo torej uspešen samo, če bo ostal zvest idealom napredka, svobode, resnične demokracije, ki jih je človeštvo dvigalo na svoje zastave v svojih največjih časih in bojih. Ni ga demokratičnega človeka, ki bi menil, da na primer slovaška »rešitev« narodnega vprašanja resnično koristi slovaškemu narodu in mednarodnemu miru. Samo tista rešitev narodnega vprašanja je pravilna in dokončna, ki daje ljudstvu obenem vse demokratične pravice in ustvarja pogoje za socialni napredek.

Prav zato nacionalizem za slovenski narod ni prava pot k osvoboditvi in združitvi. Nacionalizem je nedemokratična in socialno reakcionarna ideologija buržoazije, ki dejansko izrablja čustva pripadnosti in ljubezni do svojega naroda v korist reakcionarnih in imperialističnih sil.

Jasno je potemtakem, da se narodnega vprašanja in njegove rešitve ne da postaviti drugače kakor v zvezi z demokracijo. Nič zato, če je ta beseda danes na tako slabem glasu. Toda človeštvo bi se vrnilo v najtemnejše barbarstvo, nevredno duhovnega bogastva, ki so ga skozi tisočletja ustvarjali napredni duhovi, če bi trajneje prenašalo nasilje mračnjaštva in socialne reakcije, ki danes s pozami rimskih cesarjev in s pravnim misticizmom pokriva svojo pravo protijudsko in človeški kulturi sovražno podobo. Ni mogoče, da bi se zgodilo, in se tudi ne bo zgodilo, da bi človeštvo za daljšo dobo zavrglo tiste ideje, za katere je padlo v človeški zgodovini toliko žrtev in katerim se ima človeštvo zahvaliti za vsak korak naprej v svojem razvoju. Nasprotno, prav sedaj, ko se zdi, da je triumf reakcije nad napredkom najpopolnejši, so reakcionarne, imperialistične sile najbližje svojemu polomu. Zato pa je dolžnost vsakogar, ki mu je bodočnost slovenskega naroda pri srcu, da ga pomaga rešiti pred katastrofo, v katero ga pehajo tisti, ki vežejo njegovo usodo s kratkotrajno konjunkturo fašističnega imperializma.

V nedeljo v Ljubljani otvoritev 35. mednarodnega vinskega sejma

SP računalnikov šahovskih »velemojstrov«

PORTOROŽ — Portorož bo že v začetku septembra (od 8. do 17. septembra) prizorišče devetega svetovnega računalniškega šahovskega prvenstva. Na prvenstvu, ki bo potekalo v Kristalni dvorani starega Hotela Palace, pričakujejo udeležbo kakih sto tekmovalcev in predstavnikov uveljavljenih računalniških firm iz evropskih, severoameriških in azijskih držav. Dosedanja svetovna prvenstva so bila od leta 1980 - v Londonu, Hamburgu, Budimpešti, Glasgou, Amsterdamu, Dallasu, Rimu in v Almeiri na Portugalskem.

Svetovno prvenstvo poteka izključno med računalniki, ljudje, ki sodelujejo v teh igrah samo izpolnjujejo ukaze svojih računalnikov in jim sporočajo za kakšno potezo se je odločil konkurenčni računalnik.

B. Š.

LJUBLJANA — Prihodnji teden bo na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču jubilejni 35. mednarodni Vinski sejem. O osnovnih značilnostih te pomembne gospodarske prireditve so včeraj na tiskovni konferenci poudarili, da se je iz skromnih pričтков razrasla v izredno pomembno in kvalitetno prireditve. Prvi Vinski sejem je imel samo jugoslovanski značaj, vse se je dogajalo na Kongresnem trgu, v sedanjih zgradbi Filharmonije pa je bila degustacija. Že tri leta kasneje je sejem postal mednarodni in sedaj so ocene mednarodne komisije vin, žganih pijač in sokov priznane po vsem svetu. V Evropski skupnosti je to edina komisija, ki je priznana, pa čeprav je v državi, ki ni članica skupnosti.

Letos bo na sejmu 480 razstavljalcev iz 28 držav, zakupili so 10 tisoč 300 kvadratnih metrov prostora. Sejem bo odprt od 10. do 19. ure, povrh pa bo zabavni program na sejmu trajal do 24. ure. Vzporedno z Vinskim sejemom bo proslavljala jubilej Ljubljana in bo zato cela vrsta zanimivih vzporednih prireditve.

Svečana otvoritev bo že v nedeljo 27. avgusta ob 18. uri, na ploščadi Gospodarskega razstavišča. Slavnostni govornik in otvoritelj sejma bo dr. Stevo Mirjanič, zvezni kmetijski minister, slavnostni govor pa bo imel Florjan Regovec, glavni direktor Gospodarskega razstavišča.

Na sejmu so in bodo aktivno udeleženi slovenski zamejski vinogradniki. O podeljevanju tako zahtevnih in pomembnih nagrad smo že poročali. V sredo ob 11. uri bodo sejem organizirano obiskali kmetje iz Tržaške pokrajine. Ves čas pa bodo na sejmu z vzorci svojih odličnih vin in s svojim pavilijonom prisotni slovenski vinogradniki iz Goriške pokrajine, kar vse so na včerajšnji tiskovni konferenci še posebej in toplo poudarili in pozdravili drage goste.

Na sejmu bodo obiskovalci lahko poskušali kar 900 vzorcev najrazličnejših vin in prisostvovali raznim zanimivim prireditvam. V središču stare Ljubljane se bodo vrstile zanimive spremljevalne prireditve, tako da bo Ljubljana ponovno oživela iz sedanjega nekoliko poletnega mrtvila. Tokrat bo manj čevapčičev in ražnjic, zato pa so številne gostilne pripravile in bodo ponudile tradicionalne slovenske kmečke jedi iz raznih pokrajin Slovenije. Predolgo bi bilo naštevati kislih juh, mesa in tunke, nadevanjih prsi in podobnih dobrot, katere bodo po nekaterih gostinskih obrtjih zalivali izključno z nagrajenimi vini. Še posebej pa omenimo kolektiv kmečkih žena, ki bodo prodajale dobrote iz krušnih peči.

BOGO SAMSA

Koroški deželni glavar Jörg Haider napada slovensko manjšino

CELOVEC — Koroški deželni glavar Jörg Haider očitno nadaljuje s svojo politiko razdvajanja slovenske narodne skupnosti. Očitno je za to še bolj odločen, odkar ga moti, da mednarodna javnost kritizira njegovo in uradno koroško politiko. Najnovejši primer za njegovo politično držo so izjave ob otvoritvi tako imenovane »Hiše Korošcev« heimatdiensta. Haider je pri tej prireditvi hvalil »zasluge KHD-ja za novo šolsko ureditev« - torej za ločevanje otrok, hkrati pa si lastil pravico odločati o tem, kdo je legitimni zastopnik koroških Slovencev, kdo pa ne. Prav tako je Haider obrekoval tudi vse zastopnike Slovencev na Koroškem, ki so kritični do njega, kot »neodgovorne podžigalce in radikalne kralizerje«, imensko pa je imenoval tajnika Zveze slovenskih organizacij dr. Marjana Sturmaja.

ZSO je napad deželnega glavarja proti svojim funkcionarjem obsodila kot poskus cepjenja narodne skupnosti, kot poskus jo ločiti v »dobre« in »slabe« Slovence, hkrati pa je ZSO ostro obsodila tudi poskus deželnega glavarja, da bi v javnosti obrekoval vse tiste ljudi, ki se zavzemajo

za dejansko mirno in enakopravno sožitje obeh narodnosti na Koroškem.

ZSO pa je spomnila v tej zvezi tudi na to, da Haider s tem najnovejšim napadom na funkcionarje ZSO samo nadaljuje svojo politiko. Haider je namreč že junija napadel ZSO v radijski oddaji »Gost v žurnalu« in ji očital, da »neposredno izvira iz partizanske organizacije, ki povsem ni delovala v avstrijski zavesti«. Prav zaradi te izjave - kakor tudi zaradi odlomkov iz njegovega nastopnega govora kot deželni glavar - so člani izvršnega odbora ZSO vložili privatno tožbo proti Haiderju zaradi obrekovanja. ZSO pa bo preverila tudi pravne možnosti glede tožbe v zvezi z najnovejšimi napadi deželnega glavarja na tajnika Zveze.

Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser pa je najnovejše Haiderjeve napade na drugačemsleče primerjal z »lovom na čarovnice«. V intervjuju celovškemu Slovenskemu vestniku je poudaril, da »so nekvalificirani napadi deželnega glavarja na slovenske na slovenske organizacije in na posameznike dosegli trenutni višek prav z napadom na slikarja Va-

lentina Omana, na tajnika ZSO Marjana Sturmaja in na univerzitetnega profesorja Petra Gstettnerja«.

Za predsednika ZSO so prav ti primeri pokazali, »da je ločevanje na vseh področjih očitno postala uradna ideologija deželnega glavarja, ki se je očitno dokončno odločil, da bo tako kot je napovedal v vladni izjavi, obračunal z vsemi, ki nasprotujejo ločevanju in torej mislijo drugače kot Haider in njegova stranka o vprašanju slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Glavni pokazatelj za to je konsekvencnost, s katero Haider nadaljuje politiko »deli in vladaj«, ki jo je začel kot tajnik svobodnjakov pred desetletjem. Za to svojo politiko pa Haider sedaj zlorablja tudi funkcijo deželnega glavarja. Glede Haiderjevih napadov na tajnika ZSO je bil Feliks Wieser ugotovil, da »jih ZSO pravtako zavrača kot tista na prof. Gstettnerja ali na slikarja Omana. ZSO je in bo solidarna z vsemi - bodisi slovensko bodisi nemško govorečimi, ki jih je in ki jih bo Haider skušal obrekovati in onemogočiti zaradi njihovih političnih, verskih ali narodnostnih nazorov in gledanj«.

Predsednik ZSO Feliks Wieser

Feliks Wieser je v intervjuju Slovenskemu vestniku tudi izpostavil, da si ZSO v bodoče pridržuje pravico, da objektivno informira tako av-

strijsko kot tudi mednarodno javnost o položaju slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem: »Kon-takti ZSO v evropskem prostoru so demokratične in antifašistične strukture in posamezniki, ki jim evropska integracija pomeni tudi skrb za razvoj malih narodov in narodnosti«.

Predsednik ZSO pa je v zvezi s Haiderjevimi napadi na nizozemski »österreich-Komitee«, ki kritizira Haiderjevo politiko, tudi ugotovil, da »bi morala koroška deželna vlada in tudi avstrijska zvezna vlada v interesu političnega, gospodarskega in kulturnega ugleda avstrijske republike in koroške dežele preveriti, s katerimi dvomljivimi osebnostmi in organizacijami v Evropi kontaktira predsednik svobodnjaške stranke in deželni glavar Jörg Haider. Očitno je namreč, da taki odnosi ne koristijo Koroški in povzročajo konflikte doma in v Evropi«.

Proti Haiderjevemu samovoljnemu odločanju o tem, kdo je predstavnik Slovencev kdo pa ne, se je postavil tudi generalni tajnik NSKS Marjan Pipp, ki je poudaril, da si svoje predstavnike lahko izbira edino narodnostna skupnost sama.

ANDREJ MOHAR

Čeprav nas do začetka pouka v šolah in otroških vrtcih loči še skoraj cel mesec

Šolniki prihodnji teden spet na delu 187 dijakov pa na popravnih izpitih

S prvim septembrom se bodo na slovenskih višjih srednjih šolah začeli popravni izpiti. Dvajset dni pred uradnim začetkom pouka se bo ponovno srečalo s profesorji kar 187 dijakov. Na klasičnem liceju jih ima namreč popravne izpite 9, na znanstvenem liceju 43, na učiteljski 9, ena dijakinja se bo predstavila kot privatistka za sprejem v četrti razred, na vzgojiteljski šoli 1, na poklicnem zavodu 40, od katerih so trije privatisti, na trgovskem tehničnem zavodu 70, na oddelku za geometre pa 14. Izpitom bodo kot doslej sledili profesorji, ki so poučevali v posameznih razredih.

Kot je šolski nadzornik Ottaviano Corbi konec julija uradno sporočil šolam, se bo na šolah vseh vrst in stopenj in v državnih otroških vrtcih naše dežele začel pouk 21. septembra. Po teh določilih se bo začelo novo šolsko leto 1. septembra, zaključilo pa 31. avgusta 1990. Vse didaktične dejavnosti, vključno z redovanji, izpiti in izpopolnjevanjem bodo potekale od 1. septembra, ko se bodo profesorji zbrali na prvi seji. Za dijake se bo pouk začel 21. septembra, končal pa 13. junija (za vrtce 30. junija) 1990. Novo šolsko leto bo šlo 204 dni.

Nadzornik Corbi je tudi določil praznične dneve za šole v naši deželi. Božične počitnice bodo od 23. decembra do 7. januarja 1990, velikonocne pa od 12. do 18. aprila 1990.

Razčistilo se je tudi vprašanje o prazniku na dan mestnega patrona. Corbi je potrdil, da bo v Trstu 3. novembra pouka prost dan. V drugih občinah, kjer bi dan patrona padel na prazničen dan ali kako drugače pouka prost dan, pa imajo področni in zavodski sveti pravico, da določijo drug prazničen dan, seveda v skladu s posebnimi krajevnimi potrebami.

Učiteljski in profesorski zbori se bodo torej sestali 1. septembra in do začetka pouka se bodo ukvarjali s pri-

pravo celoletnega načrta šolskih dejavnosti in s pripravo izpopolnjevalnih in drugih pobud. Glede izpopolnjevanja je šolski nadzornik vsekakor odločil, da ne sme prekinjati pouka za več kot štiri dni.

Za italijanski šolski sistem so ob začetku leta značilne težave in zamude zaradi imenovanj in drugih zavlačevanj. O vprašanju, kako bo z imenovanjem ravnateljev na nekaterih višjih slovenskih šolah, pišemo na drugem mestu. Glede imenovanj slovenskih profesorjev pa bi letos utegnili biti manj težav. Pogojniki je obvezen, saj se na šolskem birokratskem področju nikoli ne ve. Na osnovi zakona, ki je bil pred kratkim sprejet, bodo vsa-akor letos sprejeti v stalež vsi profesorji s priznano habilitacijo. Po neuradnih vesteh naj bi jih bilo manj kot deset.

Za jesen je napovedan natečaj za letne suplente, ki so v zadnjih petih letih učili vsaj dvakrat po 180 dni. Potem ko bodo prihodnje leto razpisali še natečaj za redne habilitacijske izpite, pa bi na slovenskih višjih srednjih šolah moralo biti vprašanje staleža šolnikov urejeno. Tudi zato, ker demografski padec ne napoveduje pozitivnega trenda in okrepitev razredov.

Poglejmo še, kdaj se bodo odprla vrata občinskih vrtcev. V občinskih uradih tržaške občine so nam povedali, da velja isti datum kot za državne vrtce, to je 21. september. V devinsko-nabrežinski občini so se odločili za 18. september, v miljski pa bodo prižgali zeleno luč za živ žav malčkov že 11. septembra. V zgornji občini morajo še določiti datum začetka pouka v vrtcih te občine.

Ministrstvo odobrilo samo pedagoško smer Odslej »eksperimentalno« učiteljske

Na državnem učiteljski Anton Martin Slomšek vlada v teh dneh veselje, pa čeprav samo polovično. Ministrstvo za javno šolstvo je 5. avgusta odobrilo eksperimentalni načrt, po katerem bodo na učiteljski uvedli petletno pedagoško šolanje, ni pa odobrilo predloga, da bi uvedli tudi umetniško smer.

Kljub temu pa bodo spremembe na učiteljski precejšnje: šola bo namreč postala petletna z dvema podsmere - za učitelje osnovne šole in vzgojitelje v otroških vrtcih, šolanje pa bo razdeljeno v bienij in trienij. Že po bieniju bodo dijaki dobili diplomu, poleg tega pa se bodo vzgojitelje po prvih treh razredih lahko vpisale v četrti, ne da bi zato morale opravljati izpitov. Med bienijem bodo dijaki imeli širši didaktični program s splošnimi predmeti, lahko pa bodo izbrali tudi dodatne predmete glede na svoja zanimanja in nagnjenja (uvedli bodo tudi čisto nove predmete, kot sta fiziologija in anatomija, saj s tem želijo nuditi dijakom možnost, da se zaposlijo tudi v zdravstvenem sektorju). Od tretjega do petega razreda pa se bodo dijaki čedalje bolj intenzivno ukvarjali z izbranimi predmeti (s pedagogijo in psihologijo ali s higieno in z gospodinjstvom, odvisno pač od tega, kakšen poklic ali za katero fakulteto se bodo dijaki odločili). Nazadnje ne gre prezreti dejstva, da bodo posvečali več pozornosti tudi tujim jezikom, katerih se bodo učitelji učili vseh pet let, vzgojitelji pa tri leta.

Na liceju še ne vedo kdo bo novi ravnatelj

Začetek šolskega leta je prilil olja na ogenj in pomnožil ugibanja ter govorice o tem, kdo bo nasledil prof. Luro Abrami, dolgoletno ravnateljico znanstvenega in klasičnega liceja France Prešeren, ki odhaja s 1. septembrom v zasluženi pokoj. Prošnjo za poverjeno (in torej začasno) imenovanja sta oddala profesorja Nada Pertot in Samo Pahor.

Po objavi lestvice je slednji vložil priziv in govorilo se je, da »zadevo obravnavajo v Rimu« in da bodo prof. Abramijevi podaljšali ravnateljstvo še za eno leto. Drugi viri so zatrjevali, da je prof. Pertotova že prejela uradno imenovanje.

Klasična in realna sta za slovensko skupnost nadvse pomembni šolski strukturi, saj je vanju vključenih okrog 250 dijakov, 500 staršev, 50 profesorjev, zraven pa še neučno osebje. Da bi skušali prebiti zid neupravljenih govoric, smo se obrnili do neposredno zainteresiranih šolnikov. Še prej smo seveda hoteli slišati za mnenje šolskega skrbnika, ker pa nam to na noben način ni uspelo, smo se mu pač morali odpovedati.

Razlog, zakaj je vložil priziv na šolsko skrbništvo in prijavo na sodišče, nam je prof. Samo Pahor razložil z njemu značilno natančnostjo. »Prošnjo sem vložil na prigovarjanje svoje ravnateljice (Pahor uči na učiteljski Slomšek, op.ur.) in to v prepričanju, da ni drugih kandidatov in da je za narodov blagor prav, da imamo vsaj enega. Posebnih dokumentov, denimo, da sem član Vsedržavnega šolskega sveta, pomočnik ravnatelja, član raznih komisij, itd., nisem pripravljati, oddal sem le službene liste, ki sem jih imel že pripravljene, ko sem prejšnjo jesen opravil natečaj za šolskega nadzorni-

ka. Prav zato nisem imel posebnega zanimanja za to službeno mesto, a mislil sem si, boljše eden kot nobeden. Ko so objavili lestvico, je v njej bilo le ime prof. Nade Pertot, ki je imela 75 točk, mojega imena pa sploh ni bilo. Našel sem ga (z 49 točkami) na lestvici za mesto ravnatelja na učiteljski Slomšek, za kar pa mi še na misel ne bi prišlo, da bi prosil, saj je imenovana stalna ravnateljica. Ker se običajno dogaja, da objavijo na lestvicah imena vseh kandidatov, njihovo število točk in pripombo, da pač nimajo pogojev, sem se začudil, zakaj je komisija izbrala pri meni tak neobičajen in po moje tudi nepravilen postopek. Ponavljam, ne gre za potegovanje za delovno mesto, ampak za ugovor proti nepravilnemu postopku. Ker sem nadalje ugotovil, da so mi prišli eno točko več, sem v prizivu omenil tudi to in jim svetoval, naj še enkrat preverijo svoje izračune. Ker pa sem pred leti že imel negativne izkušnje z nekim prizivom na skrbništvo, sem vso zadevo še prijavil sodišču, ki naj ugotovi, če je komisija (v kateri je bil višji funkcionar Grieco, nek nižji funkcionar in ravnatelj italijanskega učiteljskega D'Aosta Orel, torej nobenega Slovenca) iz malomarnosti ali površnosti naredila napako, ali pa mi je iz neznanih razlogov hotela škoditi. Če bo sodišče ugotovilo, da je vse bilo v skladu z zakonom, bo zadevo arhiviralo in meni (verjetno čez nekaj let) omogočilo, da preverim, kaj se je na skrbništvo pravi-čaprav dogajalo. Sicer pa veste, da je meni lažje pisati rekurz kot vam spiti kavo...«

Profesorica Nada Pertot je takoj v začetku pogovora zanikala, da bi doslej prejela imenovanje. »Prošnjo sem vložila za enoletno imenovanje, saj nisem prepričana, da bom nalogo zmogla, kot je treba. Sicer pa bom tudi jaz čez nekaj let zrela za pokoj. Vem, da je profesor Pahor vložil priziv, in sedaj čakam, da se kaj zgodi. Upam, da se bo zadeva razčistila, žal pa mi je, da je za to pomembno mesto tako malo profesorjev. Zase lahko povem, da sem zelo rada v razredu, v neposrednem stiku z dijaki in da je ravnateljstvo bolj upravna zadeva. Če me bodo imenovali, pa bom vsekakor skušala urediti, da bo čimbolj za vse.«

Prof. Pertotova je kot vedno zelo skromna, zato pa so njeni kolegi bolj zgovorni. Nekateri bolj obveščeni dajejo kot gotovo, da bo imenovanje prav kmalu v njenih rokah. Po njihovem mnenju naj ne bi bilo ovir, ker ravnatelj, potem ko je izpolnil 70. leto, nikakor ne morejo podaljšati imenovanja, priziv pa naj ne bi zaustavil novega imenovanja, saj je razlika v točkah (vsaj formalno) precejšnja.

Na koncu naj še demantiramo vesti, po katerih naj bi ravnatelj Černic prošil za premestitev. Čeprav smo ga včeraj zmotili na dopustu, nam je prijazno povedal, da prošnje za premestitev ni nikoli oddal in da bo še naprej »skrbel« za bodoče računovodje in geometre.

N. F.

Občinstvo si jo lahko ogleda še danes

Križarka vojaške mornarice »Caio Duilio« vabi na obisk

Komaj je v ponedeljek odplula vojaška jadrnica Palinuro, je v torek že priplula v naše pristanišče veliko večja križarka vojaške mornarice Caio Duilio. To je ena od štirih križark italijanske vojaške mornarice, ki je prav tako kot Palinuro namenjena tudi urjenju mladih bodočih častnikov, v tem primeru 120 gojencev vojaške mornarske akademije iz Livorna. Caio Duilio ostane v Trstu le nekaj dni, saj bo že jutri zapustila Tržaški zaliv in zaplula proti Grčiji, obiskati pa jo je mogoče še danes, in sicer od 15. ure do 18.30.

Če je z jadrnice Palinuro vel še nek romantičen čar, ki je sicer tipičen za vse stare jadrnice, pa je Caio Duilio prava vojaška ladja, ki že ob prvem pogledu in kljub vlnudnosti posadke vzbuja spoštovanje. Siva križarka je namreč dolga 149,3 metra, široka 17,2 metra, teža 5 tisoč ton, pluje s hitrostjo 31 vozlov, oborožena pa je z modernimi napadalnimi sistemi, kot so raketni sistem Merrier, topniki 76/62 MMI, torpeda MK 32 A/S in helikopterja AB-212 A/S.

Na jadrnici Amerigo Vespucci, na katero se vkrcajo po končanem prvem letniku, spoznavajo gojenci vojaške akademije iz Livorna predvsem morje in trdo mornarsko življenje (na Palinuro se urijo gojenci šole La Maddalena), na Caiu Duiliu pa se bodoči častniki ukvarjajo neposredno z orožjem in se urijo v vojaških veščinah. Na križarko se vkrcajo namreč po drugem letniku, ko so gojenci postali že vojaki in imajo tako možnost, da praktično spoznajo to, česar so se naučili med akademskim letom. Čeprav je namen teh večmesečnih križarjenj oziroma »vzgojnih kampanj« letos so gojenci vojaške akademije odpluli iz Livorna 23. julija, vrnili pa se bodo 15. oktobra - praktično spoznavanje orožja in tehničnih plat vojaškega življenja, pa imajo gojenci možnost spoznati tudi običaje in miselnost drugih narodov.

»Naš drugi namen,« je med včerajšjo tiskovno konferenco na križarki dejal kapitan Caia Duilia Luigi Faraglia, »je namreč omogočiti gojencem, da sami spoznajo druge države in druge narode, da se z njimi pobratijo, saj naša akademija obiskuje tudi tuji državljani, zlasti iz držav tretjega sveta. Vloga vojske je namreč, da deluje za mir. Ko gremo po svetu, zastopamo Italijo in njen ugled, a navezujemo tudi prijateljske in bratske stike. Letos bomo namreč prepluli Sredozemlje in tako spoznali številne sredozemske države in njihove kulture.«

Caio Duilio, ki je v Trst priplula iz Španije in Maroka, bo v prihodnjih mesecih plula v Grčijo, Egipt, Turci-

jo, Portugalsko in Tunizijo, Trst pa je poleg Genove edino italijansko pristanišče, v katerem je pristala.

Enomesečni tečaji angleškega jezika

Italijansko-ameriško združenje organizira od 4. septembra do 4. oktobra intenzivne tečaje angleškega jezika vseh stopenj, ki jih bodo vodili kvalificirani učitelji, ki jim je angleščina materin jezik. Tečaji bodo potekali v večernih urah ob ponedeljkih, torkih, sredo in četrtek na sedežu Združenja v Ul. Roma 15.

Za podrobnejše informacije in vpis se zainteresirani lahko zgledajo v tajništvo Združenja, Ul. Roma 15, tel. 630301, in sicer od 16. ure do 19.30.

Zagotovilo deželnega direktorja SIP

Brez zamud pri vključevanju Trsta v optično telekomunikacijsko mrežo

Direktor deželne podružnice telefonske družbe SIP za Furlanijo-Juljsko krajino inž. Bosio je pisno zagotovil predsedniku Trgovinske zbornice Tombesiju, da ne bo zamud pri vključevanju Trsta v vsedrzhavno mrežo telekomunikacij iz optičnih vlaken, ki jo ta čas uresničuje telefonska družba. Tombesi je namreč pred časom zahteval pojasnila v zvezi z govoricami, da naj bi družba SIP zaradi svetovnega nogometnega prvenstva dala prednost Vidmu pred Trstom.

Inž. Bosio je v svoji noti tudi pojasnil, da je povezava mesta Trst z vsedrzhavno mrežo predvidena v prihodnjem letu, ko bodo zaključena dela, ki so sedaj v teku. Pri tem so že izvedli povezavo glavnih krajevnih komutacijskih central, do konca tekočega leta pa so v programu mestne povezave iz optičnih vlaken s padriškim Centrom za znanstvene in tehnološke raziskave ter z glavno in katarinsko bolnišnico.

Direktor deželne SIP zaključuje svoj dopis z zagotovitvijo, da razvoj telekomunikacij v Trstu upravljajo s posebno pozornostjo za potrebe znanstvenih, storitvenih in ekonomskih dejavnosti nasploh. Pri tem pa dodaja, da se bo tak temeljni infrastrukturni sektor, kakršne so telekomunikacije, lahko razvil v posameznih deželah do take mere, do kakršne bodo krajevne politične sile sposobne ponuditi natančne ekonomsko-programске odgovore.

Umetnost v Sesljanu

V prostorih letovišarske ustanove v Sesljanu bodo 1. septembra odprli razstavo avstrijskega slikarja in grafika Güntherja Schatzdorferja, ki bo na ogled do 17. septembra. Slovesnosti ob odprtju se bo udeležil tudi salzburški župan inž. Josef Reschen.

pisma uredništvu - pisma uredništvu - pisma uredništvu - pisma uredništvu

Kljub popravilom je žveljski predor temen in zadušljiv

Spoštovano uredništvo!

Redno prebiram članke o prometu na naših cestah, ki jih v tem času objavljate. Poslušam pa tudi radijska obvestila o tem, kako poteka promet skozi obmejne pasove tu pri nas prav sedaj na višku počitniške sezone.

Kljub moji poučenosti in previdnosti sem se podal na pot v Istro prav konec preteklega tedna, ko je bilo z menoj vred na poti v isto smer toliko tujih in domačih avtomobilov, da smo začeli voziti »po polje« v koloni že od bivše rafinerije Aquile dalje.

Tako sem se znašel z drugimi vred v predoru, speljanim pod hribom Dolga krona (Monte d'Oro). Predor je kar dolg in ne ravno močno razsvetljen. Ko smo se tako počasi pomikali skozenj, sem imel občutek, da se bom zadušil. Morda ni bilo tako hudo, a tako sem se pač počutil.

In ker delam večkrat to pot, mi je prišlo na misel, da so prav ta predor v zadnjem času večkrat obnovljali. Zadnjič je bil kar mesec ali dva (morda še več) zaprt za promet ter smo morali delati obvoz, da smo prišli do Oreha in od tu naprej do mejnih prehodov na Škofijah ali na Plavjah.

Prav gotovo so bila opravljena v tem času razna potrebna dela, ki pa jih mi vozniki seveda ne vidimo. Cesta skozi predor je namreč še vedno kar precej izrabljena in pokvarjena, kot je bila tudi prej; nič nisem videl sprememb niti na pločnikih. Je bil torej predor, kljub dolgemu premoru, še vedno premalo časa zaprt zato, da bi bila opravljena vsa potrebna dela, ali pa ni bilo dovolj denarja?

Mogoče pa so predor odprli prej, da bi omogočili turistom bolj direktno pot?

Naj bo kakorkoli - sam si ne bi več želel, da bi toliko časa, kot zadnjič lezel skozenj na poti v Istro.

M. T.

Poljsko cvetje in ne venec na fojbo

Spoštovano uredništvo!

Glede na način našega poročanja o zadevi, vas prosim, da objavite tudi sledeče pojasnilo.

Predstavnštvo KPI in ZKMI je ob obletnici jedrskega napada na Hirošimo položilo na pokopališče slovenskih internancev na Rabu, v Rižarni in nad bazovskim breznom šopke poljskega cvetja z rdečim trakom, na katerem je bil v slovenščini in italijanščini napis »Za svet brez sovraštva«. Nikjer ni bilo vencev, o katerih vztrajno pišete. Venci so namreč izraz spoštovanja in počastitve, cvetje pa zgolj usmiljenja in kot opomin bodočim rodovom, naj se izognejo nasilju, ki je bilo v polpreteklosti nujno zlo za zaščito temeljnih vrednot človečanstva, neodvisnosti, svobode.

O pravih namenih tiste poteze je bilo tudi veliko zlonamernega podtikanja, čeprav je KPI o tem objavila jasno sporočilo nekaj dni prej, tajnik ZKMI Cuperlo pa je o tem govoril istega dne na pokrajinskem prazniku tiska na Pončani. No-

benega izenačevanja med žrtvami in preganjalci, torej. Pripisovanje drugih, skritih namenov ali »objektivnih krivd« pa spada v žalostno zgodovino stalinističnih procesov.

Glede mojih protifašističnih čustev in doslednosti, pa mislim, da je njihovo merilo vsakodnevna politična zavzetost, predvsem v boju za enakopravnost slovenske manjšine in nasploh proti vsem oblikam rasizma in diskriminacije, ki so novo obličje fašizma v Evropi.

sen. STOJAN SPETIČ

O razliki med ljudskim in narodnim

Spoštovano uredništvo!

Zaradi odsotnosti nisem sledil polemiki v Primorskem dnevniku. Vstopam torej v ta pogovor z zamudo.

Seveda, gospa Nadja Kriščak, brez zamere. Nekaj pa me le moti: ta naš večni občutek (podzavestni?) manjvrednosti, da pripadamo majhnemu narodu, ki je prisoten ne samo med preprostimi ljudmi, ampak tudi v vrstah ljudi, ki nekaj pišejo, kot vi, v ljudeh, ki ustvarjajo javno mnenje.

Saj obstaja, kaj ne, neka razlika med ljudskim in narodnim?

Ne bi rad tega pravil vam, ki ste globoka poznavalka noš in običajev. Vendar pa so narodno nošo nosile in še nosijo narodno zavedne slovenske ženske, ne pa »ljudsko zavedne«. Razlika je tudi v

tem, da imamo ljudsko rahanje, ne pa narodno rahanje; ljudsko rahanje zaobjema vse: zavedne in nezavedne, tudi ljudi raznih narodnosti, itd. Tako, neka razlika gotovo je. Pa ne, da bi vas odklanjal, da pišete še naprej o narodni noši, tista grda beseda, ki ji pravimo nacionalizem? Upam, da ne.

Odkar Slovenci v Trstu nimamo več »Narodnega doma«, ki so nam ga fašisti požgali, sem do teh prekrševanj postal zelo previden in občutljiv.

No, kar se pa tiče narodne noše, sem gotov, da se naši ljudje ne bodo pustili prepirati tako zlepa. Prav je, da včasih se piše tako, kot ljudje mislijo in čutijo. V nasprotnem primeru bomo nehote sodelovali s tistimi, ki hočejo zrušiti naš ponos.

Iskreno pozdravljena
ALEKSANDER FURLAN

In tokrat prav res izkoriščam priložnost. Seveda obstaja razlika med »ljudskim« in »narodnim«, sicer bi se tudi nihče ne razburjal. In vendar, tu ni govora o občutku manjvrednosti. Vidite, prav ko govorimo o ljudskem izročilu, se razlika med narodi zmanjša, ker so v tem pogledu vsi narodi enako pomembni in je izročilo vsakega naroda enako veliko, pri ljudeh, ki cenijo ljudsko izročilo, pa poljudih, ki cenijo ljudsko izročilo, ko bi stane celo nacionalizem odvečen. Ko bi fašisti spoštovali našo ljudsko izročilo, bi ne bili fašisti! Pa še to: saj ne skušam nikogar prepričati, da ne sme uporabljati izraza »narodna noša«, vendar je prav, da ljudje vedo, zakaj se uveljavlja izraz »ljudska noša«. (nak)

Po začasnih podatkih občinske uprave

Inflacija se je avgusta v Trstu nekoliko umirila

Vse kaže, da bo avgust v Trstu milnil brez negativnih presenečenj, vsaj kar zadeva gibanje življenjskih stroškov. Po začasnih podatkih, ki jih je včeraj posredoval urad za statistiko pri tržaški občinski upravi, so se namreč cene v primerjavi z julijem pri nas povprečno dvignile le za 0,2 odstotka, tendenčna letna stopnja inflacije pa naj bi zdaj znašala 7,4 odstotka. Podoban trend so zabeležili tudi v večini drugih mest, ki jih v severni Italiji uporabljajo za vzorce pri izračunavanju stopnje inflacije na vsedržavni ravni.

Avgusta naj bi se v Trstu cene ne spremenile pri kar treh od petih po tavk, ki jih statistiki jemljejo v poštev, in sicer pri oblačilih, energiji in stanovanjih. Cene pa naj bi nekoliko poskočile pri hrani (0,3 odst.) in pri tako imenovanih raznih stroških (0,2 odst.).

Skromen porast življenjskih stroškov v avgustu seveda ugodno vpliva na tendenčno letno stopnjo inflacije, ki naj bi v tem mesecu padla od 7,8 na 7,4 odstotka. Na tak način se Trst zdaj - kar zadeva stopnjo inflacije - v primerjavi z drugimi mesti uvršča nekako v zlato sredino. Podobno kot v Tr-

stu so namreč v tem mesecu po še nedokončnih podatkih zabeležili 7,4-odstotno tendenčno letno stopnjo inflacije tudi v Bologni in Milanu, medtem ko naj bi v Turinu znašala komaj 6,8 odstotka, v Genovi pa kar 8,3 odstotka.

Zanimivo je, da so v avgustu zabeležili porast življenjskih stroškov pri hrani v podobni meri kot v Trstu edino še v Genovi, saj so se v Bologni po dosedanjih podatkih ti stroški povečali za 0,1, medtem ko so se v Milanu in Turinu celo zmanjšali, in sicer za 0,2 oziroma 0,3 odstotka.

Stroški za oblačila naj bi se ne spremenili v nobenem od navedenih petih mest, medtem ko naj bi se stroški za energijo spremenili edino v Genovi, kjer naj bi narasli kar za 0,5 odstotka. Stroški za stanovanje naj bi se spremenili edino v Bologni, kjer naj bi poskočili za 0,7 odstotka. Po sedanjih še začasnih podatkih pa so v avgustu povsod zabeležili povečanje tako imenovanih raznih stroškov. Podobno kot v Trstu naj bi se za 0,2 odstotka povečali v Bologni in Milanu, v Turinu naj bi narasli za 0,4 odstotka, v Genovi pa kar za 2,2 odstotka.

POSTAVKE	mesečna sprememba (*)	letna sprememba (*)
hrana	0,3	7,7
oblačila	—	6,1
energija	—	3,4
stanovanje	—	4,6
razni stroški	0,2	8,0
SPLOŠNI INDEKS	0,2	7,4

(*) spremembe cen so izražene v odstotkih.

Na mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani

Belo vino Silvana Ferluge od Piščancev si je letos priborilo kar zlato medaljo

Prihodni teden bodo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani nagradili vinogradnike, ki so sodelovali na letošnjem mednarodnem vinskem sejmu. Med nagrajenimi so tudi tokrat vinogradniki iz tržaške pokrajine; ti so letos segli po eni zlati, štirih srebrnih medaljah in po vrsti priznanj. Dobitnik zlate medalje je Silvano Ferluga od Piščancev, to je vasice med Rojanom in Opčinami, v kateri je vinogradništvo - tako zaradi naravne lege kot tradicije - precej razvito.

Silvano Ferluga je na letošnjem vinskem sejmu v Ljubljani sodeloval tretjič. Doslej je vsakič prejel nižje nagrade, v tretje pa gre rado, pravijo, in tako je letos uspel poseči po zlati medalji. Omenjena nagrada presega vsa odličja, ki jih je prejel v preteklosti, tako tista s pokrajinskih razstav kot tista z drugih vinskih razstav.

Ljubljanski organizatorji so Ferlugo nagradili za sauvignon, tj. vino, ki ima pri nas in drugod precejšen prestiž. »Moram reči,« nam je dejal med našim obiskom pri njem, »da so mi zlahtne sorte grozdja vedno ugajale. Ena od teh je ravno sauvignon, za katero lahko rečem, da odlično uspeva tudi pri nas. Isto velja tudi za nekatere druge sorte, npr. za rebulo.«

V obnirnem, približno enohektarskem vinogradu blizu Ferlugove hiše uspevajo sicer še druge sorte grozdja: od belih sort (poleg sauvignona in rebule) prevladuje malvazija, med rdečimi pa refošk. Ferluga je poskusno vsadil tudi nekatere druge sorte, vendar je trt teh sort razmeroma malo. Približno polovico trt je še mladih, saj so bile vsajene pred približno 8 do 10 leti. Vinograd je Silvano Ferluga podedoval od očeta Silvija; ta se je v vinogradništvom ukvarjal celo življenje, s to panogo pa se sedaj poklicno ukvarja še Silvano.

Enkrat letno, in sicer v božičnem času, Ferlugovi navadno odprejo osmico. Česar ne uspejo prodati takrat, oddajo zasebnim odjemalcem kasneje. Zasebnim odjemalcem prodajajo ustekleničeno vino, ki gre bolj v prodajo in pomeni večje jamstvo glede kakovosti domače kapljice. »Na Krasu so osmice neprimerno bolj donosne kot pri nas, saj je naša vas veliko bolj odročna,« je povedal. Mi bi dodali še nekaj, in sicer to, da so Piščanci odmaknjeni ne samo od glavnih prometnic, marveč tudi od »potepališč«, kot je npr. cesta terana.

Na vprašanje, kakšna vinska letina se obeta letos, je Ferluga odgovoril optimistično: »Obeti so nadvse ugodni. To velja še posebej za bele sorte grozdja, nekoliko manj pa za refošk. Pričakujem, da bomo s trgatvijo začeli približno v istem času kot lani, okrog 10. septembra. Idealno bi seveda bilo, da

Silvano Ferluga sredi domačega vinograda

(Foto Križmančič)

bi te dni kaj deževalo, vendar je položaj razmeroma še kar zadovoljiv.«

Vprašanje o občutkih ob skorajšnji podelitvi nagrade je bilo tako rekoč obvezno. »Zlata medalja na mednarodni vinski razstavi v Ljubljani pomeni zame veliko zadoščenje,« nam je dejal Ferluga. »Občutek nikakor ni isti kot ob podelitvah pokalov na tukajšnjih vinskih razstavah. Tokratna nagrada je drugačna od ostalih, saj je nekakšen pečat za kvaliteto pridelka.«

In že je govor o kakovosti. S prizadevanji v tej smeri je Ferlugova domačija začela že davno, rezultati pa se kažejo sedaj, ob priložnostih kot je ravno vinski sejem v Ljubljani. Ko se govori o kakovosti, se navadno govori tudi o sistematičnosti prizadevanj, nenehnem vztrajanju ali celo trmni, če to zahtevajo razmere. Ferlugi tega res ne manjka, saj se zaveda, da je kakovost edina pot za prodor pridelka v čedalje bolj neizprosno tržišče.

I. V.

Objavljamo imena ostalih dobitnikov nagrad iz naše pokrajine na vinskem sejmu v Ljubljani.

Srebrne medalje so prejeli: **Anton Bole** od Piščancev za kraško črnino in prošek, **Stanko Milič** iz Zgonika za teran in **Irma Purič** iz Repna za teran; priznanja pa so p.ejeli: **Rudolf Košuta** iz Križa za malvazijo, **Josip Milič** iz Zagradca za teran, **Zvonko Ostrouška** iz Zagradca za sauvignon, **Jože Radečič** iz Medje vasi za beli pinot, **Vedrana** in **Ivan Radović** iz Nabrežine za teran, **Anamarija Škabar** iz Repna za malvazijo in **Mario Milič** iz Zgonika za teran in malvazijo.

Sinoči v Kraškem muzeju v Repnu

Z lepljenko Vaški vrtiljak so se pričele prireditve Kraške ohceti

Amaterski igralci dramske skupine domačega kulturnega društva Kraški dom so sinoči z lepljenko Vaški vrtiljak poskrbeli za prijeten uvod v letošnjo 14. kraško ohcet. Domači igralci so na podlagi pričevanj starejših domačinov doživeto podali prizore iz življenja naših dedov, zdaj v strogem vaškem narečju, zdaj v izbranem knjižnem jeziku. Tekst, ki je skupinsko delo Majde Guštin Colja, Stane Milič Lazar, Vesne Guštin Grilanc in Draga Gorupa, je včeraj doživel novo uprizoritev po vrsti uspešnih gostovanj v okoliških vaseh.

Novo darilo

K seznamu daril za kraški poročni par, ki smo ga objavili preteklo nedeljo, se je včeraj pridružilo še eno. Glasbena matica daruje mladoporočencema dva abonmaja za svojo kocertno sezono 1989/90.

Kot smo že večkrat poročali, bosta letošnjo prireditev Kraške ohceti popestrili razstava umetne obrti in fotografska razstava Trenutek v spomin. Obrtno razstavo v pokrajinskem kraškem muzeju in v galeriji Kraške hiše je pripravila obrtna sekcija Slovenskega deželeza gospodarskega združenja. Na ogled bodo dela zamejskih obrtnikov Silve Bogatec, Petra Malalana, Gabrijele Ozbič in obrtniških delavnic Ars Cretaria, Kralj - sol et luna in "Bor" Doljak. Fotografsko razstavo Trenutek v spomin pa prireja zgodovinski odsek Narodne in študijske knjižnice v Trstu. Na tej razstavi bodo obiskovalci lahko s pomočjo starih slik s cele Tržaške podoživeli vzdušje, ki je vladalo na poročnih slavnostih pred drugo svetovno vojno.

Obe razstavi bosta s krajšo slovesnostjo uradno odprti danes ob 20. uri na

dvorišču Kraške hiše v Repnu. Ob 20.30 se bodo na Colu v gostilni pod Tabrom zbrale nevestine prijateljice in vaška dekleta, da bi skupno z bodočo kraško nevesto proslavile njeno slovo od "ledih stana". Medtem pa bo v Repnu bodoči ženin s svojimi prijatelji v vinu utopil svojo žalost ob bližnjem usodnem koraku. Ob 23. uri se bosta zaročenca srečala in zaplesala in na repenskem trgu bo še pozno v noč vladalo veselje. Jutri zvečer pa bo ob 20. uri predstavitev narodne noše. Sledila bo podoknica na repenskem trgu (L. G.)

Na sliki (foto Križmančič) prizor iz lepljenke Vaški vrtiljak.

VABILO

Zadruga Naš Kras vabi vse lastnice in lastnike narodnih noš, da se v čim večjem številu udeležijo letošnje Kraške ohceti in na ta način slavnostno počastijo našo največjo etnografsko-folklorno prireditev. Zborna mesto vseh noš je ob 9.30 pred cerkvijo na Tabru, kjer bo ob 10. uri poroka.

Povpraševanje pa začuda ni veliko

Vožnja z gliserjem res udobna alternativa gneči na cestah

Ste že na vse pretega nergali, ko ste v svojem avtomobilu čakali v dolgih vrstah, da se pripeljete do najbližjih kopališč, na primer v okolici Milj ali v Barkovljah, Miramaru, Grljanu in Sesljanu?

Če se vam to dogaja, potem vam svetujemo, da si - tako kot smo si mi - prihranite vso to jezo in si privoščite udobno vožnjo s hidrogliserjem ali motornim čolnom. Obe progi sta na razpolago izletnikom z odhodom iz tržaškega pristanišča.

Sami smo opravili vožnjo od Trsta do Milj in nato iz Milj nazaj v naše mesto s hidrogliserjem »Freccia del Giglio« nas je odpeljal iz Trsta proti Miljam ob 13.10 in na s pripeljal iz Milj v Trst ob 19. uri.

Na urnikih je zapisano, da traja vožnja 20 minut, v resnici pa traja še manj, komaj kakih 15 minut. Vendar

gre za prijetno in udobno vožnjo, pri kateri si lahko potniki ogledajo Trst z drugačne strani, se naužijejo svežega zraka in si še malo odpočijejo.

Uslužbenci hidrogliserja so nam povedali, da so odhodi iz Milj vsak dan ob 7.30 in ob 13.40 z izjemo torka. Ob četrtek je na tej progi tudi nekaj manj voženj.

Hidrogliserji vozijo še na progi Trst - Sesljan in v obratni smeri ter na progi Trst - Poreč. Na tej progi, kjer traja vožnja približno uro, vozi hidrogliser ob ponedeljkih, četrtek in sobotah.

Vožnja do Milj stane 2000 lir (za otroke je v veljavi polovična cena). Do Sesljana stane vožnja 3.500 lir (prav toliko za povratek); do Poreča pa je cena vožnje 20.000 lir.

Iz Trsta do Milj in nazaj je bil hidrogliser povsem zaseden. Kako pa so kaj zasedene druge proge, smo vprašali uslužbenca gliserja, s katerim smo se vozili.

»Verjetno ni dovolj reklame,« so nam dejali. »Morda smo bili v raznimi objavami v časopisih in po radiu preveč skromni. Do Milj imamo vedno dobro zasedeno vozilo, manj do Sesljana in Poreča. In vendar je vožnja z gliserjem tako udobna in hitra.«

Dnevno vozijo motorni čolni iz tržaškega pristanišča - ob pomolu pri glavni ribarnici in Akvariju - tudi do Barkovelj, Miramaru in Grljanu. Od junija do oktobra se lahko z omenjenimi čolni popeljete do vseh teh obmorskih krajev. Vožnja je udobna in prijetna, motorni čolni pa odpeljejo iz Trsta vsak dan ob 8.30, 10.30, 12.30, 14.30, 16.30 in 18.30. (N. L.)

Roza telefon

Roza telefon, ki so ga nekatera ženska združenja odprla tudi v Trstu, deluje tudi poleti. Kot je znano, nudi roza telefon pomoč ženskam v težavah, odgovarja pa na številko 755-305, in sicer ob ponedeljkih od 10. do 12. ure in ob petkih od 15. do 17. ure.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

Alojz Corva (Gigi)

Pogreb bo jutri, 25. t. m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v štedenjsko cerkev.

Žalujoci: žena ter sinova z družinama

Trst, 24. avgusta 1989

Vpisovanje v univerzitetne usmerjene in posebne šole

Tajništvo Univerze v Trstu sporoča, da so v osrednjem univerzitetnem poslopu na Trgu Evropa 1 razobešeni razglesi, v katerih so objavljeni pogoji za sprejem v razne univerzitetne usmerjene šole. Gre za šole za biološke laboratorijske tehnike, za oftalmološke asistente, za psihiatrične socialne asistente, za upravljanje in vodenje podjetij, za informatiko, za turistične delavce, za živilske tehnike in za socialne asistente.

Kdor se želi vpisati v te šole, mora imeti diplomu 5-letne višje srednje šole in poleg tega mora opraviti sprejemni izpit, saj je število vpisov omejeno. Datumi sprejemnih izpitov za posamezne šole so objavljeni v že omenjenih razglesi.

Tajništvo Univerze v Trstu nadalje obvešča, da so v teku tudi vpisovanja v specializacijske šole pri tržaški medicinski fakulteti za šolsko leto 1989/90, in pristavlja, da je na razpolago za vse dodatne informacije.

Mlad motorist resno ranjen v prometni nesreči pri Borštu

Včeraj popoldne se je pod Borštom pripetila prometna nesreča, v kateri se je resno ranil mlad motorist. Gre za 18-letnega Marca Garza, stanujočega v Ul. Molino a vento 107 v Trstu, ki si je v nesreči zlomil piščal desne noge. Zlom je bil odprt in v glavni tržaški bolnišnici so ranjenca sprejeli s prognozo 120 dni zdravljenja.

Nesreča se je pripetila nekaj po 15.30 pod Borštom. Garza se je vozil s svojim motornim kolesom aprila 125 po cesti, ki ob borštanske cerkve pelje proti cesti Bolunec-Katinara. Na motorju je za njim sedel 15-letni Andro Ghersi na iz Ul. Campanelle 136 v Trstu. Ko je Garza s svojim sopotnikom prišel do križišča, pa kaže, da ni spoštoval stopa in je zapeljal na glavno cesto, ne da bi se ustavil. Prav v tistem trenutku pa je iz Boljunca pripeljal autobianchi Y10, ki ga je upravljala 26-letna Dolinčanka Patrizia Fontanot. Le-ta ni imela časa, da bi svoje vozilo zaustavila ali ga preusmerila, saj je v tisti točki oster ovinek, tako da je z njim močno trčila v motor.

Pri trčenju je oba mladeniča vrglo z motorja. Kot rečeno, se je Garza pri tem hudo ranil, medtem ko se je njegov sopotnik le lažje udaril v levo stegno in so mu zdravniki glavne bolnišnice določili tri dni zdravljenja, vendar se je lahko takoj vrnil domov. Fontanotova se ni ranila, a dogodek jo je dokaj pretresel. Poleg rešilca Rdečega križa so na kraj nesreče prihiteli agenti prometne policije, ki so tudi opravili izvide o nesreči.

Razpis suplenc v otroških vrtcih zgoniške občine

Kdorkoli je zainteresiran za morebitne suplence v šolskem letu 1989/90 na mestih učnega osebja v občinskih otroških vrtcih, lahko sestavi prošnjo na navadnem papirju in jo naslovi na Občino Zgonik, in sicer do 13. ure dne 9. septembra 1989. V prošnji mora navesti naslednje podatke:

- 1) kraj in datum rojstva;
- 2) da je italijanski državljan;
- 3) točno navedbo naslova in morebitno telefonsko številko.

Prošnji naj priloži na navadnem papirju:

- 1) vse morebitne naslove in službene liste v posesti;
- 2) diplomu za poučevanje na pripravnici stopnji, ki jo je izdala šola ali zavod s slovenskim učnim jezikom.

Interesenti morajo dopolniti 18. leto starosti in ne smejo presegati 40. leta, razen izjem, ki jih predvideva zakon.

Za podrobnejša pojasnila se interesenti lahko obrnejo na tajništvo Občine Zgonik.

Telefonska številka za starejše občane

Posebna telefonska številka, ki jo je Občina Trst uvedla za potrebe starejših prebivalcev, bo delovala še do 30. septembra. Številka **675-4474** je namenjena ostarelim osebam, ki bi v času od 14. do 18. ure od ponedeljka do petka bile potrebne pomoči. V dopoldanskih urah (od 8. do 14.), pa se interesenti lahko obrnejo tako na socialno službo občinskih izpostav ali na Službo za oskrbo na domu (Ul. Teatro 4, tel. 675-4616 ali 675-4614).

gledališča

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI
Nocoj ob 21.00 predstava v nemščini in ob 22.15 predstava v italijanščini.

GRAD SV. JUSTA
Jutri ob 21.00 bo nastopil na Gradu sv. Justa MANHATTAN BALLET iz New Yorka. Koreografije z glasbeno spremljavo Gershwina, Schuberta in Paca De Lucie. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasaži Protti.

Nocoj ob 21.00 pa bo Manhattan Ballet nastopal v areni Alpe Adria v Lignanu.

kino

ARISTON - 21.00 Pelle alla conquista del mondo, r. Bille August, i. Max von Sydow.

EXCELSIOR - 20.15, 22.15 Ore 10: calma piatta, srh.

EXCELSIOR AZZURRA - 20.15, 21.45 Amori in corso, r. Giuseppe Bertolucci, i. Amanda Sandrelli.

LJUDSKI VRT - 21.00 Una donna in carriera.

NAZIONALE I - 16.30 Umida e bionda, porn., □□

NAZIONALE II - 17.00, 22.15 Cioccolato bollente, kom.

NAZIONALE III - 17.00, 22.10 I morti viventi sono tra noi, □

NAZIONALE IV - 17.00, 22.10 L'ultima Salomé, r. Ken Russel, i. Glenda Jackson, □□

GRATTACIELO - 18.30, 22.15 Un pesce di nome Wanda, r. Charles Crichton, i. John Cleese, Jamie Lee Curtis.

MIGNON - 17.00, 22.15 Kansas.

EDEN - 16.00, 22.00 Il sapore del piacere, porn., □□

VITTORIO VENETO - Zaprto do septembra zaradi popravil.

CAPITOL - 17.00, 22.00 Le relazioni pericolose, i. Glen Close, John Malkovich, □

LUMIERE FICE - Zaprto.

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 American super-girl, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

OBČINA TRST

UPRAVNA SLUŽBA ODDELKOV ZA PROSTORSKO UREDITVEV IN GRADBENA DOVOLJENJA

Prot. Št. S.A.I. (a) — 82/146/257

PREDMET: Podrobni načrt, imenovan »Bazovica« — odobritev.

ŽUPAN

po določilih iz 16. člena zakona št. 1150 z dne 17. avgusta 1942 ter 4. člena d.z. št. 29 z dne 13. maja 1988

o b v e š č a m,

da je bil z odlokom Predsednika Deželnega odbora št. 0161/ Pres. — 54/PT z dne 5. aprila 1988 odobren podrobni načrt, imenovan »Bazovica«, ki ga je bil sprejel občinski svet dne 22. aprila 1988 s sklepom št. 244.

Omenjeni odlok bo skupaj z načrti deponiran v občinskem tajništvu in na prost vpogled občinstvu (soba št. 607 odseka za planiranje, 6. nadstropje občinske palače, Costanzijev prehod št. 2).

Vse zainteresirane osebe imajo možnost, da si ga v uradnih urah ogledajo (ob delavnikih od 12. do 13. ure).

Trst, dne 28. junija 1989

Glavni tajnik
dr. Giovanni Serraglio

Župan
dr. Franco Richetti

razstave

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIEMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

Na sedežu Letovišcarske ustanove v Sesi Janu bo do 26. t. m. na ogled skupinska razstava MATERIA E LUCE NELLA BAIJA. Sodelujejo umetniki: Silvano Clavara, Bogomila Doljak, Claudia Raza, Graziano Romio, Adriana Scarizza in Fulvio Sisto. Urnik: 9.00-12.00, 16.00-18.00, ob nedeljah zaprto.

Na sedežu Letovišcarske ustanove v Miljah bo do 26. t. m. na ogled razstava slikarja Giovannija DUIZA. Urnik: 9.00-13.00, 16.00-19.00. Zaprta ob nedeljah.

V umetnostni galeriji S. Michele - Ul. S. Michele 8 - bo do 26. t. m. odprta razstava sovjetske slikarke TATJANE MOROZOVE.

V palači Costanzi bo do 5. septembra na ogled razstava štirih avstrijskih umetnikov pod naslovom »IV Dimensione«.

Obvestilo naročnikom Primorskega dnevnika

Priporočamo vsem naročnikom Primorskega dnevnika, ki želijo prejemati časopis na kraju letnih počitnic, da obvestijo naš ekspedit (tel. 040/7796610) vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure) o spremembi naslova vsaj pet dni pred odhodom.

Uprava Primorskega dnevnika

včeraj - danes

Danes, ČETRETEK, 24. avgusta 1989 BORIVOJ

Sonce vzhaja ob 6.16 in zatonja ob 19.58 - Dolžina dneva 13.42 - Luna vzhaja ob 23.41 in zatonja ob 15.36.

Jutri, PETEK, 25. avgusta 1989 DRAGORAD

PLIMOVANJE DANES: ob 04.11 najvišje -3 cm, ob 07.07 najnižje -5 cm, ob 15.00 najvišje 27cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 29,7 stopinj, zračni tlak 1017,2 mb raste, veter 10 kilometrov na uro zahodnik, vlaga 60-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Deanna Degrassi, Nicola Sabatino, Tjaša Bajc, Martina Fichfah, Marco Colussi.

UMRLI SO: 82-letni Ermanno Vitali Fitz, 81-letna Mafalda Parenzan, 88-letna Onorina Cante, 69-letni Francesco La Masa, 33-letni Bernardo Sluga, 84-letna Teodora Compara, 67-letna Angela Chilà.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 21., do sobote, 26. avgusta 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za nujne primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za nujne primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

SK Devin, planinski odsek ŠZ Sloga in SPDT Trst obveščajo, da bo odhod avtobusa za izlet ob priliki odkritja spomenika J. Aljaža v nedeljo, 27. t. m., ob 7. uri iz Trsta (foro Ulpiano) in ob 7.15 izpred Prosnetnega doma na Opcinah.

šolske vesti

Sindikata slovenske šole posluje s sledečim urnikom: vsak torek in četrtek od 11. do 12. ure ter vsako sredo od 16. do 17. ure.

menjalnica						23. 8. 1989
TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	
Ameriški dolar	1396,000	1380.—	Japonski jen	9,779	9,50	
Nemška marka	717,200	715.—	Švicarski frank	831,110	827.—	
Francoški frank	212,500	210.—	Avstrijski šiling	101,885	101,30	
Holandski florint	636,030	633.—	Norveška krona	196,420	194.—	
Belgijski frank	34,293	34.—	Švedska krona	211,830	209.—	
Funt šterling	2192,500	2190.—	Portugalski eskudo	8,577	8,10	
Irski šterling	1912,400	1900.—	Španska peseta	11,455	11,20	
Danska krona	184,690	182.—	Avstralski dolar	1066,500	1030.—	
Grška dragma	8,336	8.—	Jugoslov. dinar	—	0,04	
Kanadski dolar	1187,000	1170.—	ECU	1488,200	—	

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611

Poletni vozni red vlakov

Velja od 28. maja 1989 do 23. septembra 1989

TRST-BENETKE-BOLOGNA-RIM-MILAN-TURIN-GENOVA-VENTIMIGLIA-ANCONA-BARI-LECCE		23.00 E Benetke-Mestre-Rim Termini (spalniki in pogradi 1. in 2. razreda Trst-Rim)	21.52 H Benetke 23.17 K Benetke 23.24 IC (Svevo) Milan-Benetke-Mestre (*) 23.55 E Benetke	Prihodi v Trst		5.10 E Zagreb-Opčine 7.30 E (Benetke express) Atene-Skopje-Beograd-Zagreb-Opčine (spalniki in pogradi 2. razreda Beograd-Benetke; pogradi 2. razreda Atene-Benetke) 9.40 H Ljubljana-Opčine (\$) (1) (2) 16.28 H Ljubljana-Opčine (\$) (1) (2) 19.23 E (Simplon express) Beograd-Zagreb-Opčine (pogradi 2. razreda Budimpešta-Rim, ob torkih, četrtkih in sobotah do 19.9.; pogradi 2. razreda Varšava-Rim, ob sredah, petkih in nedeljah do 20.9.; spalniki Moskva-Turin ob četrtkih; spalniki Moskva-Rim, razen ob četrtkih)	13.10 K Videm-Karnija (\$) 14.05 H Videm 14.35 K Videm (\$) 16.30 H Videm (1) 17.15 K Videm (\$) 18.05 H Videm 19.20 H Videm 21.15 H (Italien-Österreich Express) Videm-Trbiž-Dunaj-München (pogradi 1. in 2. razreda Trst-Dunaj) 23.15 K Gorica (\$)
Odhodi iz Trsta		Prihodi v Trst	(*) - samo 1. razred z dodatkom za brzovlak (■) - samo 1. razred z obvezno rezervacijo in dodatkom za brzovlak (●) - 1. in 2. razred z obvezno rezervacijo in dodatkom za brzovlak (§) - samo 2. razred (1) - ne vozi ob praznikih		Prihodi v Trst		
4.20 H/K Benetke 5.10 K Benetke (\$) 5.45 IC (Svevo) Benetke-Mestre-Milan (*) 5.50 H Benetke 6.25 K Portogruaro (do 17.6. in po 18.9.) (1) (\$) 7.25 E Benetke 8.25 H Benetke 8.50 E (Benetke express) Benetke 10.00 K Benetke (\$) 10.45 IC (Marco Polo) Benetke-Mestre-Rim Termini (■) 12.25 H Benetke 13.50 K Portogruaro 14.20 H Benetke 15.25 H Benetke 16.25 H Benetke 17.08 H Portogruaro (\$) 17.25 IC (Tergeste) Benetke-Mestre-Milan-Turin (●) 17.35 K Benetke 18.15 E Benetke-Bologna-Bari-Lecce (pogradi 2. razreda Trst-Lecce) 19.25 K Portogruaro 19.53 E (Simplon express) Mestre-Milan Lambrate-Domodossola-Pariz (pogradi 1. in 2. razreda Trst-Pariz; spalniki Zagreb-Pariz) 20.25 H Benetke 21.40 H Benetke-Milan-Turin; Benetke-Milan-Genova-Ventimiglia (spalniki in pogradi 2. razreda Trst-Ventimiglia)	0.45 K/H Benetke (\$) 1.55 H Benetke 6.50 K Portogruaro (\$) 7.20 H Turin-Milan-Benetke; Ventimiglia-Genova-Milan-Benetke (spalniki in pogradi 2. razreda Ventimiglia-Trst) 7.45 H Portogruaro (1) 8.10 E Rim Termini-Benetke-Mestre (spalniki in pogradi 1. in 2. razreda Rim-Trst) 8.48 E (Simplon express) Pariz-Domodossola-Milan Lambrate-Benetke-Mestre (pogradi 1. in 2. razreda Pariz-Trst; spalniki Pariz-Zagreb) 9.25 K Benetke (\$) 10.10 E Lecce-Bari-Bologna-Benetke (pogradi 2. razreda Lecce-Trst) 11.05 K/H Benetke 13.00 H Benetke 14.20 H Benetke 14.53 K Portogruaro (do 17.6. in po 18.9.) (1) (\$) 15.25 H Benetke 16.15 H Benetke (\$) 17.55 K Benetke 19.05 H (Benetke express) Benetke 19.30 IC (Tergeste) Turin-Milan-Benetke-Mestre (●) 20.30 K Benetke (\$) 21.05 IC (Marco Polo) Rim Termini-Benetke-Mestre (■)	TRST-OPČINE-LJUBLJANA-ZAGREB-BEOGRAD-BUDIMPEŠTA-VARŠAVA-MOSKVA-ATENE		Odhodi iz Trsta			
		0.22 E Opčine-Zagreb 9.20 E (Simplon expres) Opčine-Zagreb-Beograd-Budimpešta-Varšava-Moskva (pogradi 2. razreda Rim-Budimpešta, ob ponedeljkih, četrtkih in sobotah do 21.9.; pogradi 2. razreda Rim-Varšava, ob torkih, petkih in nedeljah do 22.9.; spalniki Rim-Moskva, razen ob sobotah; spalniki Turin-Moskva, samo ob sobotah) 13.40 K Opčine-Ljubljana (\$) (1) (2) 18.38 H Opčine-Ljubljana (\$) (1) (2) 20.40 H (Benetke express) Opčine-Zagreb-Beograd-Skopje-Atene (spalniki in pogradi 2. razreda Benetke-Beograd; pogradi 2. razreda Benetke-Atene)	Prihodi v Trst		0.05 K Videm (\$) 1.20 K Videm (\$) (2) 6.25 K Gorica (\$) (1) 7.05 K Videm (\$) 7.50 H Benetke-Videm (1) 8.40 K/H (Österreich-Italien Express) München-Dunaj-Trbiž-Videm (pogradi 1. in 2. razreda Duna-Trst) 9.35 K Videm (1) 10.50 H Videm 14.25 H Videm (1) 15.05 K Videm (\$) 15.47 H Videm (\$) 16.48 H Videm 18.05 K Videm (\$) 19.00 K Videm (\$) 19.42 H Trbiž-Videm 21.12 K Videm (\$) 22.10 H (Gondoliere) Dunaj-Trbiž-Videm dem (§) - samo 2. razred (1) - ne vozi ob praznikih (2) - vozi samo na dan po prazniku		
			TRST-VIDEM-TRBIŽ-DUNAJ-SALZBURG-MÜNCHEN				
Odhodi iz Trsta			Odhodi iz Trsta				
5.55 H Trbiž (\$) 7.00 H Videm (\$) (1) 8.10 H Videm 9.15 H (Gondoliere) Videm-Trbiž-Dunaj-München 10.30 K Videm (\$) 12.20 H Trbiž							

Navdušenje Jane Fonda ob svojem novem filmu

Ameriška igralka Jane Fonda (na sliki) je prepričana, da bo film *Gringo viejo*, ki so ga pred kratkim končali snemati v Mehiki, doživel izreden uspeh predvsem zaradi zgodovinske vsebine. Jane Fonda je v filmu protagonistka ob Gregoryju Pecku in istočasno producentka.

Film sloni na literarni predlogi mehiškega pisatelja Carlosa Fuentesa in pripoveduje o severnoameriškem novinarju, ki ga pošljejo v Mehiko, da bi poročal o revoluciji, a se tu zaljubi v sonarodnjakinjo, ki je domača vzgojiteljica otrok pri nekem bogatem kmetu. Jane Fonda je med drugim prepričana, da si Gregory Peck s to vlogo lahko prisluži oskarja. Načrt za film, ki so ga skoraj v celoti posneli v Mehiki, je Colombia preučevala dolgih devet let. Režijo so nato poverili Argentincu Luisu Puenzu, ki je delo opravil - tako se vsaj zdi - odlično, saj je imel na razpolago tudi odlične igralce. Film so predstavili izven konkurence na festivalu v Cannesu, premiere so doslej bile v Argentini, Braziliji in Mehiki, oktobra pa bi moral priti v distribucijo.

Neuvrščena alternativa na TV

Več sto milijonov gledalcev po vsem svetu bo v nedeljo, 27. avgusta, v okviru oddaje ameriške tv družbe *CNN World Report* lahko spremljalo posebno šestdesetminutno reportažo z naslovom *Neuvrščena alternativa*. Oddajo so pripravili na pobudo JRT, v njej pa poleg jugoslovanske televizije, ki je pripravila zasnovo, s svojimi prispevki sodelujejo še Egipt, Indija, Zimbabve, Kuvajt, Kuba, Islandija, Švedska, Švica, Ciper, Filipini, Etiopija, Angola, Barbados in Iran.

V imenu JRT sodelujeta v projektu TV Beograd in TV Ljubljana, ki je tudi izvršni producent za sodelovanje s CNN.

Jugoslavija bo v oddaji ponudila intervju s predsednikom predsedstva SFRJ dr. Janezom Drnovškom, poročilo o pripravah Beograda na 9. vrh in zgodovinski pregled *Od Beograda do Beograda*. Novinarica Blanka Dobršek bo prek satelita povezovala ta program skupaj z znanim voditeljem *CNN World Report* Ralphom Wengejem. Urednik projekta Boris Bergant, oddaja pa bo na sporedu CNN, ki ga prek satelitov gledajo v več kot 70 državah sveta ob 21. uri. Poleg tega bo TV Ljubljana objavila oddajo tudi v okviru rubrike Svet poroča, sicer na II. sporedu v sredo, 30. 8., ob 21.30.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Z navdušenjem prvič v šolo!

Bliža se začetek šolskega leta in zato je povsem naravno, da se nam zato ponujajo argumenti v zvezi s šolo. Zadnjič smo spregovorili o boleznih, ki jih lahko povzroči šola, pa tudi o nezaupljivosti, ki jo vzbuja v mladih odraslih. Ponekod v svetu zaradi tega nastajajo organizirane pobude staršev, ki naj bi bile izhodišče za starše, učitelje in otroke pri uresničevanju bolj humane šole, šole po meri človeka.

Tudi take pobude potrjujejo ugotovitve, kako zelo je pomembno, na kakšen način otrok pri šestih letih začne šolanje. Morebiti bi ne bilo odveč, če bi si starši vsaj prve tedne odmerili nekaj več časa in pozornosti zanj. Tako pozornost naj vsekakor ne zamre čez leto in naj se še naprej kaže v zanimanju staršev za šolsko delo. Prav gotovo bo učiteljica voljna posredovati program, ki ga namerava izvesti med letom, če jo bomo za to zaprosili. Pa tudi na sestankih izvemno mnogo koristnega, če aktivno sodelujemo.

Med novosti, ki jih od prvošolčka zahteva šola, spada tudi disciplina. Naj zveni ta beseda v današnjem svetu še tako zastarelo, pomeni vendarle edini način, kako naj se življenje v skupnosti dobro odvija. Za disciplino je potrebno, da prihaja otrok sleherni dan točno k pouku, da se nauči poslušati druge, da drugim dovoli, da govorijo, da občasno zna tiho sedeti, da ne je malice med poukom. Za take »šolske« začetnike je najtežja naloga, da ne smejo takoj zadovoljiti svojih trenutnih potreb, temveč da morajo v skupnosti počakati. Novih pravil se bodo lažje naučili, če jim bo jasno povedano, zakaj se morajo obnašati tako in ne drugače.

Otrok - merilo

Tudi doma mora potekati delo z otroki čim bolj po človeški meri. To bomo dosegli tako doma kot v šoli, če bo merilo za naše delo vedno le otrok. Kakor se ta trditev sliši razumljiva, tako jo je težko včasih prenesti v prakso, kajti v vsakdanjem življenju

nastopajo različni interesi. Zato je za uspešnost potrebno tesno sodelovanje med starši in učitelji, ki oboji jemljejo za svoje delo isto merilo - otroka.

Eno izmed zlatih pravil za prvošolčke kove starše je - dovolite prvošolčku, naj bo predvsem otrok. Poleg šole potrebuje prosti čas za igro, razgrajanje in razgibavanje. Imeti mora torej vso pravico biti otrok. Bistvo šole ni v ocenah, otrok se bo počutil veliko bolj gotovega, če bo tudi ob neuspehu občutil ljubezen staršev. Kajti še prerado se zgodi, da starši reducirajo otrokovo življenje na šolski uspeh ali neuspeh.

Sodelovanje

Vzgoja otrok je nedvomno najprej pravica in naloga staršev. S šolo pa se vmeša v otrokovo vzgojo nov element, ki ima prav tako svoje pravice. Iz tega se prav lahko razvijajo nasprotja. Starši in učitelji se morajo zato med seboj pogovarjati o otrokovem razvoju, da bi se izognili morebitnim nesporazumom. Pri tem morajo biti starši dovolj uvidevni in morajo dovoliti tudi učitelji, da pojasni svoje stališče.

V otrokovem interesu morajo starši in učitelji sodelovati, kar pomeni, da morajo starši še naprej občutiti šolske probleme in se za njihovo reševanje zavzemati, ne da bi jih prepustili le učiteljem in izvoljenim predstavnikom staršev. V kolikor se bodo tudi sami zanimali za šolo, bo njihov otrok dojel, da je šola nekaj pomembnega, kar je treba jemati resno. Med osnovnimi pravili za dobro šolanje otroka je tudi prepričanje: »Ne preobremenjujte otroka!«. Otroku torej ne smemo postavljati zanj prevelikih zahtev. Preobremenitev je lahko tudi to, da pričakuje od njega oceno, ki je sploh ne more doseči ali ki je trenutno ne more doseči. Iz nemoči, da bi zadovoljil pričakovanje staršev, se lahko v otroku rodi strah pred šolo.

Pomembno je tudi otroku pustiti dovolj časa. Tudi ko se bo pouk začel, ne pozabite, da potrebuje otrok prosti

čas. Seveda to ne pomeni, da bo ure in ure čepel pred televizijo. Napačno bi bilo tudi napolniti vse popoldneve z nevemkakšnimi tečaji v prepričanju, da bomo le tako nudili našemu otroku vse. Otroku si mora v svojem prostem času opomoči od težavnega dela v šoli tako, da ga doživlja z vrstniki ali sam v igri, razvedrilu in sprostitvi.

Kaj se dogaja v šoli?

Otrok naj ne ostane sam s šolo. Starši morajo vedeti in se z njim pogovoriti o tem, kar se dogaja v šoli. To pa pomeni, da se morajo udeleževati tudi sestankov, ki so sklicani nalašč zato.

V učitelju ne smejo gledati tekme. Z učiteljem morajo sodelovati zaradi otroka. Le dobro medsebojno poznavanje staršev in učiteljev bo privedlo do pravega razumevanja in učinkovitega napredovanja.

Tudi ne smemo takoj ob vsolanju pričakovati uspeha. Ni rečeno, da bo naš otrok takoj odlično računal, pisal ali bral. So otroci, ki potrebujejo za to daljši čas kot ostali. Zato se takoj odvadite primerjati svojega otroka z drugimi. Odvadite se tudi besede: »Pa saj je tako lahko! Kako da tega ne moreš razumeti!«. Za otroka ni lahko, on se vsega uči na novo in vsak otrok potrebuje sebi lasten učni čas. Tega se mora seveda zavedati tudi učiteljica.

Nestrpnost staršev

Starši naj torej ne povzročajo s svojo nestrpnostjo pritiska, ki se mu šola hoče izogniti, kajti v nasprotnem bodo otroci kmalu izgubili veselje do učenja. Tudi domače naloge prerastejo lahko z leti v družinske prepire. Vsekakor ni potrebno (lahko smo v to prepričani), da so naloge brezhibne. Predvsem pa so domače naloge zadeva otrok samih. Seveda morajo otroci vedeti, da ste v bližini, če potrebujejo pomoč. Na nekaj pa moramo biti pozorni. V prvih letih šole naj otroci ne sedijo pri nalogah več kot 45 minut.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
9.00 Risanka in dok.
10.15 Film: Simon Bolivar (biog., lt. 1969, r. Alessandro Blasetti, i. Maximilian Schell)
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Nad.: Santa Barbara
12.30 Nanizanka: Gli occhi dei gatti
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Srečno poletje!
14.10 Film: Winchester 73 (western, ZDA 1950, r. Anthony Mann)
15.45 Dok.: Full Steam
16.10 Evropske pravljice
16.25 Mladinska oddaja: Big
17.15 Nanizanka: I racconti di Padre Brown
18.15 30 let naše zgodovine
19.10 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah in vreme
20.00 Dnevnik
20.30 Film: Trappola per genitori (kom., ZDA 1986, r. Ronald Maxwell, i. Hayley Mills)
21.55 Dnevnik
22.05 Rossinijeve skladbe: La gazza ladra (1. del)
0.05 Dnevnik in vreme
0.15 Film: I maghi del terrore (srh., ZDA 1963, r. Roger Corman)

RAI 2
9.00 Nanizanke: Lassie, 9.30 Oliver Maass, 10.00 Monopoli
10.50 Dok. o rastlinah
11.15 Iz DCC Cluba: Riccardo Cocciant
12.05 Nan.: Amore e ghiaccio
13.00 Dnevnik - ob trinaestih
13.25 Rubrika: Trentatre
13.45 Nadaljevanka: Capitol
14.30 Dnevnik - gospodarstvo
14.45 Poletna oddaja: Tutti frutti
15.25 Nan.: Lassie in risanka
16.35 Film: Campo de' Fiori (kom., lt. 1943, r. Mario Bonnard, i. Anna Magnani)
18.05 Videocomic
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nan.: Perry Mason
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, športne vesti
20.30 Film: Bagliori di guerra (r. R. Heffron, 2. del)
22.10 Dnevnik - nocoj
22.20 Variete: Improvvisando
23.00 Nanizanka: Hill Street giorno e notte
23.50 Nočni dnevnik
24.00 Film: L'artiglio giallo (krim., ZDA 1935, r. James Tinling, i. Warner Oland)

RAI 3
14.00 Deželne vesti
14.10 Aktualnosti: Projekt Erasmus
15.15 Šport: Mountain Bike - mednarodno tekmovanje
15.35 Film: Spiaggia libera (kom., lt. 1966, r. Marino Girolami, i. Dominique Boschero)
17.10 Film: Facciamo il tifo insieme (glas., ZDA 1949, r. Burby Berkeley, i. Frank Sinatra, Gene Kelly)
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Dnevnik in vreme
19.30 Deželne vesti
19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti
20.00 Dok. oddaja: Geo Estate
20.30 Nadaljevanka: Sando kan (r. Sergio Sollima, i. Kabir Bedi, Philippe Leroy, Carole André, Adolfo Celi, 2. del)
22.20 Dnevnik - nocoj
22.25 Dokumentarec: 24 agosto 1939 - Sta arrivando la bufera
23.20 Nočni dnevnik
23.25 Dokumentarna oddaja: Per Luchino Visconti - il grande serratiglio

RTV Ljubljana 1
16.25 Video strani
16.35 Poletna noč (pon.): nanizanka Delo na črno, 17.35 Hooperman
18.00 Dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 Mozaik. Po sledih napredka: Na pragu 21. stoletja (11. odd.)
18.35 Video strani
18.40 Spored za otroke in mlade: nanizanka Bendji (12. del)
19.05 Risanka
19.15 TV Okno
19.19 Informativna oddaja za goste iz tujine
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanka: Ellis Island (po romanu Freda Mustarda Stewarta, r. Jerry London, i. Richard Burton, Kate Burton, Peter Riegert, Greg Martyn, 1. del)
21.00 Tednik
22.00 Dnevnik in vreme
22.20 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.25 Poletna noč, vmes nan. Delo na črno (3. del) in Leteči cirkus Monthyja Pythona (12. del)
1.25 Video strani

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Dok. oddaja: Campo base (pon.)
14.05 Tenis: moški finale turnirja Australian Open (pon.)
16.00 Šport spektakel - Najzanimivejši športni dogodki (pon.)
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Športna oddaja: Juice box - Zgodovina športa po želji
20.30 Nogomet: Bayern München-Köln (posnetek)
22.15 TVD Novice
22.30 Beach volley (iz Falconare Marittime)
23.30 Šport spektakel (povz.)

RTV Ljubljana 2
15.50 Šport: EP v atletiki za mladince
19.30 Dnevnik, 19.55 Premor
20.00 Variete: Cabaletta
20.50 Poročila
20.55 Oddaja o kulturi: Ustvarjalci, dela...
21.35 Umetniški večer: Marija Kohn
22.55 Reportaža: Kitarijada

CANALE 5
8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana
11.15 Aktualno: Forum
12.00 Mladinska oddaja: Doppio slalom
12.30 Kviz: OK il prezzo é giusto
13.30 Variete: Rivediamoli
14.30 Nanizanka: Love Boat - Sposami che non ti mantengo
15.15 Film: L'anima e il volto (dram., ZDA 1946, r. Curtis Bernhardt, i. Bette Davis, Glenn Ford, Dane Clark)
16.55 Nanizanke: Hotel - Il gioco del destino, 17.45 Mai dire si - Omicidio d'annata, 18.45 Top Secret - il cineamatore
19.45 Kviz: Cari genitori
20.30 Variete: Bellezze al bagno
22.30 Kviz: Il gioco dei nove
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.45 Film: Marisol contro i gangster (kom., Šp. 1962, r. Lucia Mingarro, i. Marisol)

RETE 4
8.10 Nanizanka: In casa Lawrence
9.00 Film: Stella di Rio (pust., lt.-ZRN 1955, r. Kurt Neumann, i. Maria Frau)
10.45 Nanizanki: Bonanza, 11.45 Harry 'O - Colpo a sorpresa
12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.45 Nad.: Sentieri
14.45 Nanizanka: California - Un intrigo mascherato
15.40 Nadaljevanka: Una vita da vivere
16.35 Film: La voce del sangue (dram., ZDA 1980, r. Mel Damski, i. Collen Dewhurst)
18.30 Nanizanki: Marcus Welby, 19.30 Baretta
20.30 Film: Surcouf, l'eroe dei sette mari (pust., lt. 1966, r. Sergio Bergonzelli, i. Gerard Barry, Antonella Lualdi)
22.20 Film: Messia selvaggio (dram., VB 1972, r. Ken Russell, Dorothy Tutin, Scott Anthony)
0.10 Nanizanke: Agente speciale, 1.10 Ironside, 2.10 Adam 12

ITALIA 1
8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore, 13.00 Simon & Simon
14.00 Zabavna oddaja: Megalavishow
14.15 DeeJay Beach
15.00 Nanizanka: Ralph supermaxieroe
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Balliamo e cantiamo con Licia
18.00 Nadaljevanka: Alla conquista del West
19.00 Nanizanka: Riptide - Testimone da eliminare
20.00 Risanka: Evviva Palm Town
20.30 Film: Il giorno del delfino (pust., ZDA 1973, r. Mike Nichols, i. George Scott, Trish Van Devere)
22.20 Nan.: Starsky & Hutch - Ragazzi di strada
23.25 Dokumentarec: Cinque anni di avventure
23.55 Nanizanke: Starman, 0.55 Brothers, 1.25 Taxi

ODEON
10.45 Nad.: Signore e padrone, 11.45 Marcia nuziale
12.15 Nan.: Good times
13.00 Otroški variete: Sugar
15.30 Nad.: Anche i ricchi piangono, 16.30 Colorina
17.30 Nanizanki: Rituals, 18.00 Zufall
19.30 Risanke
20.30 Variete: Telemeno
20.45 Film: Maniac (srh., ZDA 1980, r. William Lustig, i. Caroline Munro)
22.45 Variete: Telemeno
23.00 Glas. odd.: Caffè Italia
24.00 Nanizanka: Insiders

TMC
11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona
12.00 Nad.: Primo fra tutti
12.45 Ogledalo življenja
13.30 Vesti in šport
14.15 Risanka: Beatles
14.30 Dok. o naravi
15.00 Nanizanka: I viaggiatori del tempo
16.00 Film: Qualcosa che scotta (dram., ZDA 1961, r. Delmer Daves, i. Troy Donahue)
18.00 Nan.: Flamingo Road, 19.00 Operazione ladro
20.00 Vesti: TMC News

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Jutranji almanah: Krizež po svetu, 9.15 Otroški kotiček: Potovanje v Liliput (2. del), vmes Glasbeni listi; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Trst, mesto znanosti; 12.40 Slovenski zbori; 13.20 Poletni mozaik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.45 Beležka, 15.30 Utrinki, 16.00 Koroški portreti; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja, nato Glasbeni listi; 19.20 Zaključek

TELEFRIULI
11.30 Nanizanka: Medusa
12.00 Il salotto di Franca
12.30 Nanizanka: Naufraghi
13.00 Dnevnik
13.30 Nanizanka: Justice
15.00 Music box
18.30 Nadaljevanka: La Medea di Porta Medina
19.00 Dnevnik
19.30 Nanizanka: La guerra di Tom Grattan
20.00 Dnevnik v nemščini
20.30 Nadaljevanka: Molly 'O (r. Bruno Cortini, i. Bonnie Bianco, 3. del)
22.00 Dok. oddaja: Pan
23.00 Rubrika o kolesarstvu
24.00 Dnevnik, nato dražba
1.00 Inf. oddaja: News

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 16.30 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Val 202; 13.00 Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.40 Dobro jutro, otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Pripovedujejo...; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Disco scoop; 10.35 Družina; 11.00 Pismo iz; 11.15 O italijanskini; 11.30 Turizem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.00 Portoroška riviera; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Glasbeno popoldne; 15.45 Koncert; 16.00 Dopust v YU; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.33 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba za vse okuse; 15.00 C'est la vie; 16.30 Metalmarija; 19.00 V svetu knjige; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.

Gasilci so včeraj morali odstraniti več desetih gnezd

Ose in sršeni povzročajo preplah ki je v večini primerov neupravičen

Ose, sršeni, v zadnjem času v manjši meri čebele povzročajo v Gorici tako kot drugod v okolici že skoraj psihozo med mnogimi občani, ki s zaskrbljenostjo sledijo brenčanju vsake sumljive žuželke. Panika je seveda neumesna, povečana pozornost in previdnost pa najbrž ne bosta odveč. Torkov primer gasilca, ki so ga morali nemudoma prepeljati v bolnišnico, potem ko ga je med odstranjevanjem sata pičilo v obraz kakih trideset os, dokazuje, da so te žuželke lahko tudi precej nevarne za človeka.

Kot smo poročali, je 41-letni gasilec Walter Petri v torek popoldne v Ul. Tuma pri Sv. Ani skušal odstraniti gnezdo os iz podstrešja neke hiše. Bil je opremljen z zaščitnimi oblečili, rokavicami in pokrivalom z mrežo, ki varuje obraz. Najbrž je zaradi neudobnega dostopa do gnezda (v ozkem prostoru se je moral Petri do njega priplaziti po trebuhu) je najbrž nekoliko odkril glavo, kar so razdražene ose takoj izkoristile, mu zlezle pod pokrivalo in ga popikale po obrazu. Na srečo je pravočasna pomoč preprečila težje komplikacije razen neizbežnih oteklin in bolečin. Petri se je že predsinoči vrnil domov, povsem pa bo okreval v nekaj dneh.

Ta dogodek narekuje gasilecem še večjo previdnost, tudi zato ker se primeri nadležnega vseljevanja rojev žuželk v hiše in vrtove že zaskrbljuječe

množijo. Še prejšnji teden so goriški gasilci odstranjevali po 5-6 ali kvečjemu nekaj več rojev čebel, os in sršenov. Predvčerajšnjim so takih posegov morali opraviti kar 15, že včeraj pa so petnajst posegov opravili samo v dopedanskih urah. Do večera se je obračun povzpela na skoraj trideset posegov v Gorici in okoliških občinah. Včeraj sta bili z žuželkami zaposleni dve ekipi, kar pomeni, da je od 6 do 8 gasilcev v Gorici stalno zaposlenih z odstranjevanjem te nadloge. Približno enak je obseg dela tržiških gasilcev, ki so prav tako imeli polne roke dela z "lovom" na žuželke. Več je v teh dneh tudi primerov ljudi, ki se zatekajo po pomoč v bolnišnico zaradi pikov žuželk.

Za strokovno mnenje o tem pojavu smo vprašali Darija Nanuta iz Gorice, ki se že kakih 25 let ukvarja s čebelarstvom. V zadnjem času je nekajkrat tudi sam sodeloval pri odstranjevanju rojev. Gasilci so ga poklicali, ko so imeli opravka s čebelami, da jih je spravil v panj. Kot smo že napisali, mnogi pripisujejo letošnji izredno razmnoževanje rojev mli zimi. Tudi Nanut meni, da so razmeroma visoke temperature v zimskih mesecih glavni krivec za sedanje nevšečnosti. »Poleg tega je morda svoj vpliv imelo okajevanje panjev, s katerim smo čebelarji skušali preprečevati širjenje varoze. Dejstvo je, da se matice ne obnašajo

več kot ponavadi: nekoč so rojile šele po dveh letih, sedaj pa to počnejo že v prvem letu, tako da se pojavlja več rojev. Vsekakor sedaj ni več težav s čebelami, saj so v panjih. Gasilci uničujejo v teh dneih ose in sršene. Za njihovo razmnoževanje pa je gotovo vzrok mila zima, ki je kot posledico imela večje število matic in rojev».

Najprej alge, sedaj žuželke. Nekateri povezujejo ta nenavadna pojava in ju pripisujejo onesnaževanju: po eni strani naj bi mila zima, ki je najbrž botrovala obema, bila povezana s klimatskimi spremembami zaradi onesnaževanja (ozonska luknja, topla greda itd.), po drugi strani marsikdo opaža spremembe v obnašanju živali in narave nasploh in jih pripisuje učinkom človeških dejavnosti, ki ne spoštujejo okolja. Kaj o tem meni čebelar?

»Nekaj utegne biti v tem res«, pravi Nanut. »Vzemimo na primer ose, ki se na razliko od čebel ne hranijo samo na cvetju, ampak jih privabi vsaka človeška hrana ali odpadki. Določeno razmnoževanje utegne zato biti tudi v zvezi z onesnaževanjem okolja».

Problema pa vsekakor po mnenju našega sogovornika ne gre dramtizirati. »Ose so vedno gnezdele pri hišah, a se nihče ni zmenil za to. Mnogi sedaj pokličejo gasilce, tudi ko jih ni treba, tako da prihaja večkrat tudi do neupravičenega alarma».

Novo halo bodo odpri v Ul. Gregorčič

Tiskarna Grafica Goriziana se jutri vseli v nov sedež

Jutri, v petek, bodo lastništvo in člani kolektiva tiskarne Grafica Goriziana beležili pomemben delovni uspeh. Ob 19.30 bo namreč slovesnost ob odprtju novih prostorov tiskarne v Gregorčičevi ulici v industrijski coni.

Po osemdeset in več letih se torej tiskarsko podjetje preseli iz starega slovenskega jedra na vogalu ulic Croce in Favetti v industrijsko cono in se s tem postavi v korak z zahtevami sodobnega industrijskega sveta.

Grafica Goriziana oziroma njeni predhodniki sodijo med najstarejše tiskarne v mestu, saj so jo ustanovili v začetku tega stoletja. Naziv Grafica Goriziana pa je podjetje dobilo v polovici šestdesetih let in v tem času je zaradi resnosti in strokovnosti postalo med najbolj pomembnimi tovrstnimi gospodarskimi enotami na Goriškem. Danes je v tiskarni poleg obeh lastnikov zaposlenih kakih deset oseb, ki bodo v novih prostorih lahko še bolj posodobili tiskarsko delo.

Povejmo, da nova hala tiskarne v industrijski coni obsega kakih 1.000 kvadratnih metrov površine.

Nocoj in jutri filma v Tržiču

V coni za pešce v Ul. Sant'Ambrogio v Tržiču se nocoj nadaljuje poletni filmski spored Kino pod zvezdami, ki ga prireja občinsko odborništvo za kulturo v sodelovanju s tržiškim Cen-

trom za boj proti zasvojenosti od mamil.

Nocoj ob 21. uri bodo predvajali film "Chi ha incastrato Roger Rabbit" režiserja Roberta Zemeckisa. Tržiški filmski cikel se bo nadaljeval jutri, 25. avgusta, s filmom "Good morning Vietnam", rež. Barry Levinson.

Na gradu koncert jazz kvarteta

Na goriškem gradu, kjer se vsak večer zbira mladina v disko klubu na grajskem obzidju, napovedujejo drevi koncert jazz glasbe. Nekaj podobnih večerov so priredili že julija s precejšnjim uspehom glede odziva občinstva. Nocoj bo ob 22. uri nastopil kvartet, ki ga sestavljajo tržaška pevkica Anna Lauvergnac, pianist Franco Vallisneri, basist Roberto Prever in bobnar Giancarlo Spirito. Kvartet sodi med najboljše jazz skupine v deželnem merilu.

razna obvestila

Urad šole Glasbene matice v Gorici je na razpolago za razne informacije v zvezi s poukom glasbe v šolskem letu 1989/90 od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure.

izleti

Slovensko planinsko društvo Gorica obvešča udeležence izleta v Dovje-Mojstrano na Gorenjskem, kjer bo v nedeljo, 27. t. m., slovesnost ob odkritju spomenika Jakobu Aljažu, da bo avtobus odšel s Korna v nedeljo ob 7. uri.

Društvo slovenskih upokojencev Gorica obvešča, da bo za dvodnevni izlet v Prekmurje 26. in 27. t. m. avtobus odpeljal ob 5. uri s Travnika in nato mimo gostilne Primožič, Oslavja, Števerjana, Podgore, Štandreža in Sovodenj.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Un grido nella notte«.

VERDI 18.00-22.00 »Ho sposato un aliena«.

VITTORIA 17.30-22.00 »America sexual«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30 »Hiša II«, 20.30 »Režiser porno filma«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Sajgon«.

DESKLE Danes zaprto. V petek 19.30 »Noč in dan Makroa«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Občinska - Ul. sv. Mihaela - tel. 21074.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore - Ul. F.lli Rosselli 23 - tel. 410340.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9. uri Vittorio Bortuzzi na glavnem pokopališču, ob 10.30 Andrea Dalla Rosa iz cerkve Srca Jezusovega na glavno pokopališče.

Neurje z vetrom in točo povzročilo precej škode

Po vročem popoldnevu s temperaturo precej čez 30 stopinj in neznosno soparo se je včeraj popoldne nad Gorico ulila nenadna silovita ploha z močnim vetrom in točo, ki je povzročila precej težav in v marsikaterem primeru tudi nekaj škode. Do nenadnega preobrata v vremenskih razmerah je prišlo okrog 17. ure, ko so se s severa pojavili temni oblaki iz katerih se je naenkrat ulila ploha. Ko je že kazalo, da bo dež pojenjal, je šele prišlo najhujše: nevihti se je pridružil zračni vrtnec, začela je klestiti toča, sledile so ji strele in grmenje.

Toča je klestila predvsem v Gorici in bližnji okolici, že v Krminu pa je ni bilo. V Brdih so nam povedali, da je klestila toča dobrih deset minut na območju od Oslavja proti Števerjanu, manj pa od Valerišča v smeri proti Jazbinam. Bila je pomešana z dežjem, zrna so bila precej debela. Škodo v vinogradih bodo še morali oceniti, vendar po prvih podatkih se zdi, da ni velika razen morda na omejenem področju.

V Gabrjah je strela udarila v smreko na zemljišču Augusta Dottorija blizu glavnega trga. Na kraj so odhiteli gasilci, da so odstranili deblo in vejevje, ki je oviralo promet. Gasilci so opravili preko 20 posegov, predvsem na področju Ulice Cordaioli, zaradi dreves in vej, ki jih je

nalomil veter in vode, ki je zalila kletne in pritlične prostore marsikaterih hiš. Več je bilo tudi primerov, ko je voda zalila stanovanja v višjih nadstropjih, kjer so bila zaradi prejšnje vročine na stežaj odprta okna, ob neurju pa nikogar doma, da bi jih zaprl.

Zaradi velike količine vode, ki se je ulila v dobri uri časa, je v Ul. Aquileia pritisk vode pognal v zrak kovinske pokrove kanalizacije, tako da je voda preplavila ulico. Ustvarilo se je pravočasto jezero, v katerem so obtičali številni avtomobili. Težave v prometu so bile tudi drugod, kjer je voda delno zalila ulice. V času neurja je prišlo do vrste lažjih trčenj, večinoma samo z gmočno škodo na vozilih.

Danes slovesnost na avtoportu

Danes dopoldne ob 10. uri bo na avtoportu pri Štandrežu slovesnost ob izročitvi namenu nove večje hale, v kateri bodo delavnice in razni servisni prostori za tovarnjake. Halo je tik pred evropskimi volitvami že otvoril minister Andreotti, danes pa jo bo Občina predala družbi SDAG, ki upravlja blagovno postajališče in druge obmejne naprave pri Štandrežu.

Deljena mnenja o krivdi osumljenega Romanzina

Afera v zvezi z umorom v Čenti, zaradi katerega je skupaj z dvema drugima osebama osumljen Goričan Paolo Romanzin, ostaja še vedno ovita v tančico skrivnosti in razdvaja mnenja med pristaši krivde in nedolžnosti osumljenih. Včerajšnja novost je, da je 23-letna bivša natakarka v lokalni v Čenti, ki sta ga upravljal Romanzin in ubiti Luigi Cleopazzo, Stefania Cuzzolin spet na prostosti. Državni pravdnik v Vidmu dr. Diez je namreč potrdil pripor trojice, v kateri je poleg Romanzina in dekleta še 28-letni Giampaolo Cicutta, vendar je menil, da je morebitna vloga Cuzzolinove pri umoru postranska in da zato lahko počaka na prostosti. Preiskovalni sodnik dr. Turel, ki je pred dvema tednoma z že izpuštil Romanzina na prostost zaradi pomanjkanja dovolj utemeljenih indicov, ima sedaj 10 dni časa, da podpiše zaporni nalog ali izpusti osumljenca spet na prostost.

Karabinjerji vztrajajo pri mnenju, da je umor Cleopazza naročil Romanzin iz obupa zaradi njegovega razsipavanja z denarjem, ki sta ga še kako potrebovala za poravnavo dolgov lokala, ki sta ga prevzela nekaj mesecev prej. Zdi se, da so nekatere priče izjavile, naj bi Romanzin večkrat zagrozil, da bo ubil družabnika. Poleg tega naj bi bremenilni dokaz predstavljala dva čeka po 1 milijon lir, ki ju je Romanzin izročil Cicutti s posredovanjem de-

kleta. Karabinjerji so prepričani, da je to bilo plačilo za umor.

Povsem drugačnega mnenja so branilci. Goriški odvetnik Gianluigi Devetag, ki brani Romanzina, je včeraj izjavil, da poteka preiskava državnega pravdnštva enosmerno in sploh ne upošteva nekaterih zaskrbljujočih okoliščin. Zato je odvetnik prepričan v Romanzinovo nedolžnost in bo od preiskovalnega sodnika skušal doseči njegovo ponovno izpustitev na prostost.

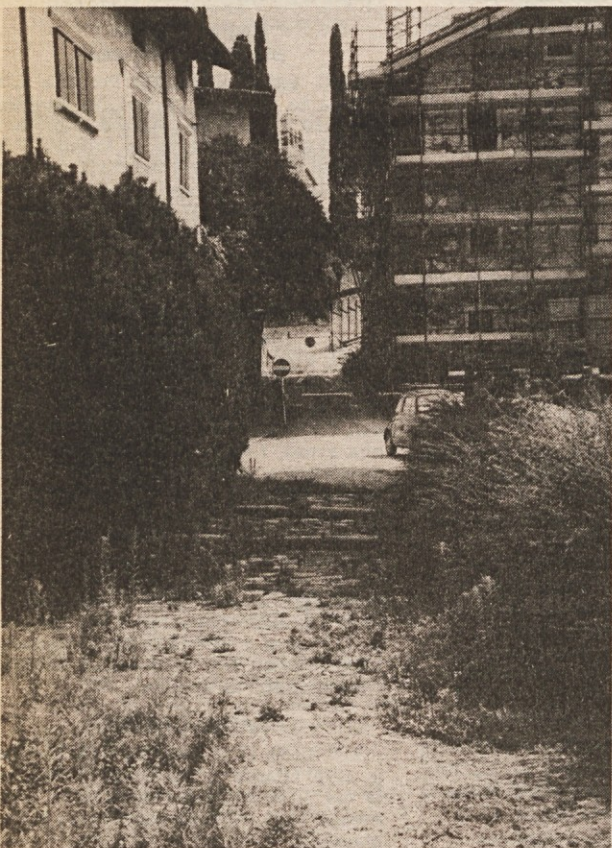
Branilci treh osumljenih tudi utemeljujejo, da sta dva milijona smešno majhna vsota za umor, povrhu pa bi nihče pri zdravi pameti ne plačal *killerja* s čekom. Poleg tega navajajo še okoliščino, da sta v začetku priskave tudi Cuzzolinova in Cicutta bila bremenilni priči, saj sta potrdila Romanzinove grožnje Cleopazzu. To početje pa bi bilo nekoliko čudno, ko bi bila resnično sodelovala z njim pri umoru.

POPRAVEK

Včeraj smo v članku o prometni nesreči v Ul. Brass zaradi napačne informacije napisali, da sta se ponesrečila zakonca Giuseppe Preseren in Giuseppina Bevilacqua iz Trsta. V resnici živita v isti hiši v Ul. Scorcola 26, toda sta on duhovnik, ona pa njegova pomočnica. Za pomoto se oprostamo.

Razstave vabijo turiste, toda sprejme jih neurejeno okolje

Na gradu pa raste trava in grmovje

Območje goriškega gradu je v poletnih mesecih priljubljena točka za številne Goričane in turiste, ki obiskujejo naše mesto. Na gradu se odvijajo razne prireditve, vsak večer deluje na ploščadi obzidja disko klub na odprtem, kjer se zbirajo predvsem mladi. Nič koliko je v teh poletnih dneh tudi turistov, ki ne obiščejo našega mesta, ne da bi se povzpeli tudi na grajski grič. Zanima jih grad sam, čudovit razgled na okolico, dodatni vzgib pa so tudi tam odprte razstave. Občina je, kot že dela nekaj let, poskrbela za razstavo beneškega slikarja iz 17. stoletja, prvič pa se ji je pridružila tudi Pokrajina, ki je tik pred poletjem odprla prenovljene prostore palače Dornberg-Tasso. V njih sta na ogled dve zanimivi razstavi: "Aureo Ottocento", ki ponuja ogled zbirke zlatnine iz prejšnjega stoletja skupno s približno 40 portreti slikarjev istega obdobja, in "Theatrum Adriaticum", razstavo antične kartografije, na kateri so zbrali stare mape, karte in zemljevide dežel, ki nekako sovpadajo z današnjim območjem skupnosti Alpe Jadran. Da bi še bolj spodbudili obisk teh razstav, sta se krajevni upravi hvelevedno dogovorili za skupno vstopnico.

Pri vsem tem pa je vprašljiv videz, ki ga območje gradu ponuja obiskovalcem. Če je prisotnost zidarskega ograjja in drugih pregrad pač neizbežna zaradi obnove starih poslopij, je bujna rast trave in širjenje košatega grmičevja na cesti in pešpoti manj upravičeno. Ni dolgo, kar je občinski svet na predlog odbora sprejel nov pravilnik o čistoči mestnih ulic, ki nalaga občanom večje odgovornosti pri ohranjanju čistega in urejenega videza pločnikov. Prilagojeni predpisi predvidevajo tudi precej slane denarne kazni za kršilce.

Prav je, da se občani v večji meri zavzamejo za čistočo mesta. Toda najbrž ne bi bilo napačno, ko bi tudi občinska uprava naredila s tem v zvezi kaj več. Po možnosti povsod, kjer je to potrebno, od centra do predmestij, še posebno pa na gradu, kjer dobijo danes obiskovalci iz drugih krajev in turisti res slab vtis o čistoči in urejenosti našega mesta.

Na sliki (foto Čubej) zaraščena pot na gradu

Novo delo v slovenski alpinistični literaturi

Tomazinov Korak do sanj

Založba Obzorja iz Maribora je že vrsto let tista književna hiša, ki skrbi za izdajo slovenskih alpinistično leposlovnih del. V zadnjem času je sicer nekaj bogata književna bera precej padla, tako da je v nasprotju s širokim razmahom alpinizma, ki smo mu priče, zanimivih knjig s tega področja manj kot včasih. Zdi se, da je poudarek športnih razsežnosti plezalstva (tekmovalja, ipd.), na drugi strani povzročil, da je vse manj tistih, ki bi znali sukati pero in posredovati tudi drugim nekaj moralnih in kulturnih vrednot te dejavnosti.

Navzlic temu se alpinistična misel vendarle ohranja in skoraj vsako leto izide kakšno novo, izvirno slovensko delo. Zadnja novost pri založbi Obzorij je knjiga **Iztoka Tomazina Korak do sanj**, oziroma Ameriški dnevnik, kot se glasi podnaslov. Avtor v njej podrobno opisuje svoje več kot mesec dni dolgo bivanje v Združenih državah in plezanje po tamkajšnjih gorah. Tomazinu je na pestrni in naporni turi po najrazličnejših gorah Amerike delal družbo in mu bil tudi glavni soplezalec Borut Bergant, ki se je več let pozneje smrtno ponesrečil v Himalaji. Knjiga je poleg nadvse opisov plezanja zanimiva tudi iz dokumentarnega vidika, predvsem zato, ker je avtor-

ju v njej uspelo ujeti drobce »duha« tistega časa. Že po kratkem uvodu se namreč preselimo v leto 1978, v gore sredi mogočnega Skalnega gorovja, kjer mlada slovenska plezalca, ki ju gosti nihče drug kot slavni Henry Barber, eden najboljših plezalcev sploh, kot vrsto presenečenj spoznavata reči, ki jih tedaj v domačih gorah še ni bilo zaznati. V prvi vrsti je šlo za prosto plezanje, za ameriški »free climbing«, za posebno »way of life«, način življenja, ki so ga ljudje posvečali goram, svojemu kombiju in potovanju po deželi. To seveda ni Amerika mest in stolpnic, temveč tista druga Amerika, mogoče malo manj znana od prve; Amerika zelenih prostranstev in gora.

Iztok Tomazin, po poklicu zdravnik in med drugim odličen vsestranski alpinist, opisuje to prvo večjo alpinistično izkušnjo zelo podrobno. Stene in vrhovi se kar vrstijo, tako da je včasih že bralec utrujen od neprestanega premagovanja najrazličnejših težav. Da je dober pisec, je avtor že v preteklosti dokazal z nekaterimi članki v Planinskem vestniku. Tokrat ko je pred nami njegova prva knjiga, nazorno izstopajo nekatere kvalitete, kot tudi več pomanjkljivosti. Avtor je prepričljiv predvsem v opisu detajla, zlasti nevarnih, že kar kritičnih trenutkov

pod kakšnim previsom. Suveren je pri opisovanju narave, še posebej gora, ki mu veliko pomenijo. Težave pa ima z opisovanjem celovite, daljše zgodbe, kjer prevladuje navaden premi govor, z malo dialogi in skopimi jezikovnimi rešitvami. Običajno se omejuje na »razlagalni« ton, kar je velika hiba vse alpinistične literature. Opisati močno doživetje, tako da bo znova zaživel v pisavi pred bralcem, je vsekakor hud oreh za slehernega pisca. Nizati pojme, kot so: »neskončna želja... čudovita lepota... itd.«, običajno za bralca ni dovolj, da bo občutil tisto razpoloženje, ki ga pripovedovalec želi izraziti. Podobne težave se pojavijo, ko alpinist skuša razložiti, zakaj, čemu hodi po gorah. Takšne refleksivne pasaže so lahko zelo dobre, lahko pa se, kar je bolj pogosto, nerodno ponesrečijo. Treba je reči, da se je tej nevarnosti Tomazin spretno ognil, zadnje poglavje v knjigi Noč v Himalaji, kjer se spominja umrlega prijatelja in nekdanjih srečnih plezalskih dni, pa je napisano učinkovito, s precejšnjo izpovedno močjo.

Tomazinovo delo, knjiga o pionirskih časih prostega plezanja, je vsekakor eno boljših v izvirni, domači gorniški literaturi.

IGOR ŠKAMPERLE

Na razstavi pri Korošcih pri Trstu

Magajnovе fotografije o sindikalnem gibanju

Ob priliki dvodnevne srečanja upokoencev z delavci in mladino, ki ga je priredil Sindikat upokoencev CGIL pri Korošcih pri Trstu so organizatorji pripravili tudi fotografsko razstavo o sindikalnem gibanju na Tržaškem. Preko sto fotografij, ki jih je posnel Mario Magajna od leta 1946 do leta 1988, je bilo razstavljenih v dvorani Ljudskega doma pri Korošcih. Vsi fotografski posnetki so vzbudili veliko zanimanje ne samo med starejšimi, temveč in še posebno med mlado generacijo.

Knjiga Marijana Zadnikarja o freskah, ki spadajo v sam vrh slovenskega spomeniškega bogastva

»Sveto pismo ubogih« v cerkvi v Hrastovljah

Sredi maja letos so v Kubežu v bližnji Istri pripravili bogato kulturno slavo, s katerim naj bi proslavili 120-letnico kubejskega tabora. Seveda so s to zelo uspelo in hkrati posrečeno prireditvijo nekako prehiteli zgodovino, vsekakor hote, saj bo 120-letnica tega zgodovinskega dogodka šele prihodnje leto. Toda prihodnje leto bodo v sosednjih Hrastovljah slavili 500-letnico slovitih hrastovljskih fresk in Kubejci so pametno ravnali, da so svoje slavo premaknili za leto naprej, saj hrastovljske freske »uvrščamo na eno prvih mest v slovenskem spomeniškem bogastvu«, kot je zapisal umetnostni zgodovinar **Marijan Zadnikar** v monografiji, ki jo je **Družina** lani izdala pod naslovom **Hrastovlje - romanska arhitektura in gotske freske**.

Monografija **Hrastovlje** je bogata publikacija in lahko bi tudi rekli primeren uvod v 500-letnico hrastovljskih fresk. Hkrati pa marsikdo meni, da je tudi kaj več. Knjiga večjega formata, tiskana na odličnem papirju vsebuje kakih 50 strani slovenskega teksta, seveda zgoščenega opisa ter zgodovine hrastovljskega kompleksa, namreč tabora na malem gričku nad vasjo in v njem cerkve in slovitih fresk v njej, nadalje vsebuje 60 barvnih posnetkov fresk, 15 umetniških fotografskih posnetkov tabora in delov cerkve pa tudi same vasi z vseh zemljepisnih strani (posnetki so delo mojstra Marjana Smerkeja) in, končno, še italijanski, nemški, angleški ter francoski obsežni povzetek slovenskega teksta. Skratka, gre za 200 strani teksta in fotografskega materiala, ki nam močno približa edinstven umetniški objekt, ki ga imamo v neposredni bližini, a so med nami bolj redki tisti, ki so se z njim seznanili.

Pa tudi med tistimi, ki jih je kdaj pot pripeljala v ta majhen istrski zaselek na koncu doline Rižane, so bolj redki tisti, ki so se s freskami poglobljeno seznanili. Hrastovljske freske — delo mojstra Ivana (Janeza) iz Kastva — so namreč zaslovene predvsem kot nazoren prikaz nekoč »modnega« mrtvaškega plesa, ki je sicer v tem primeru zelo posrečena upodobitev tega motiva, vendar je mrtvaški ples le majhen del celotne stenske slikarije v hrastovljski cerkvi. V razporeditvi in ustrezni oštevilčenosti posameznih motivov odnosno zaokroženih vsebin je avtor monografije dal plesu le eno številko od skupnih šestdeset. Izvedba celotnega motiva sicer prekriva veliko površino, vendar je to le en sam motiv v šestdesetih motivih, s katerimi je mojster Janez iz Kastva prekril vso cerkev, vse stene in vse tri stope.

Umetnostni strokovnjak Marijan Zadnikar nam v svoji študiji najprej prikaže strukturo, zgodovino ter vlogo obzidja, ki obdaja cerkev in ki je nekoč služilo kot zavetišče za ljudi kraja pred Turki, ki so od srede 15. stoletja velikokrat prihrumeli v naše kraje. Nato strokovno opiše cerkev, njene priključke in se dalj časa ustavi pri samem slogu ter ugotavlja, da gre za romanski vendar ne povsem čist slog, pač pa za edinstveno slogovno strukturo. Od tod nas avtor popelje po majhni cerkvi, lahko bi rekli cerkvi, ki pa je kljub svojim majhnim dimenzijam razdeljena na tri ladje, kar bi ji dajalo celo neko značilnost bazilike, vendar je srednja ladja, ki je dvakrat širša od stranskih, od nje le neznatno višja in zato nima tako imenovanega »svetlobnega nadstropja«.

Janez iz Kastva: Adam in Eva po izgonu iz raja

Če točno vemo, kdaj je mojster Janez iz Kastva zaključil svoje veliko delo v cerkvi, ni znano, kdaj je bila cerkev pozidana. Zgodovinarji jo postavljajo v 14. ali celo 13. stoletje.

Cerkev ni bila takoj poslikana, pač pa so freske nastale šele proti koncu 15. stoletja in sicer po naročilu in na stroške kubejske župnije, kamor je cerkev spadala kot podružnica. Mojster Janez je zabeležil, da

»to delo je dal napraviti Tomič Vrhovič (tedanji kubejski župnik)... mojster Johannes de Kastua pa jih je naslikal«, kot bi izzvenel slovenski prevod osnovnega latinskega zapisa. Toda datum, ko je mojster svoje napore končal, ni zabeležen v latinščini in tudi ne v latinici, pač pa v hrvaščini ter v glagolici. Po naše bi ta zapis izzvenel nekako tako: »To delo je bilo dokončano na dan Sv. Margerite... leta gospodovega č.u.p.«, kar bi po naše pomenilo 13. julija 1490. Sicer pa je v hrastovljski cerkvi ob nekaterih latinskih napisih »na travkih«, seveda na freskah razmeroma veliko napisov v glagolici.

Mojster Janez ali Ivan iz Kastva izhaja iz posebne slikarske delavnice, ki je tedaj delovala v malem mestecu nad Reko. Iz iste delavnice ali šole izhaja tudi Vincenc, ki je poldrugo desetletje prej poslikal cerkvico na Skriljinah v Beramu pri Pazinu. Eden najpomembnejših poznavalcev tedanje zgodovine in še posebej glagoljskega obdobja na Hrvaškem Fučić omenja še tretjega mojstra iz Kastva, Marijan Zadnikar pa nam v svoji študiji pove, da so katarski mojstri poslikali še več cerkva na Slovenskem.

Ko smo omenjali mrtvaški ples, smo rekli, da je v hrastovljski cerkvi kar 60 vsebinsko samostojnih motivov in upodobitev. Nemogoče bi bilo v priložnostnem zapisu voditi čitatelja od motiva do motiva, kot nam jih mojstrsko prikazuje avtor monografije Marijan Zadnikar, ki je znal k temu dodati še veliko zgodovine tedaj nastalih umetniških stvaritev na Slovenskem. Zato bomo navedli le nekaj motivov, kot so Sedež milosti, vrsta apostolov, Marijino kronanje in Oznanjevanje, vrsta svetnikov, nadalje vrsta očakov in prerokov, daljši ciklus stvaritve sve-

ta, kot na primer ločitev vode od koprne ali luči od mraka, nastanek živali in rastlin, pa tudi ustvaritev človeka ter izgon Adama in Eve iz raja. Pri tem je zanimivo, da sta imela seveda, po Janezu iz Kastva, Adam in Eva kar čedno stanovanje, menda celo z nekakšno kopalnico, saj se za Evo, ki prede in hkrati doji svoja otroka, Kajna in Abla, vidijo tri na obealniku lepo razvrščene brisače, pa tudi vrč za vodo, Adam pa maha s prav tako motiko, s kakršno so do pred nedavnim istrski kmetje obračali svojo težko zemljo. Takih in podobnih vsekakor zanimivih upodobitev in prikazov je, kot smo rekli, nič manj kot šestdeset in njihovo odkrivanje prepuščamo čitatelju, ki ga bo prebiranje monografije prav gotovo pripravilo do tega, da si bo šel hrastovljske freske temeljiteje ogledat.

Ob prebiranju in listanju Zadnikarjeve monografije se nam vsiljuje vprašanje, kako je možno, da so se v tako tesnem prostoru - cerkev ni dolga niti dvanajst metrov, široka pa je le šest metrov - te freske sploh ohranile skozi stoletja. Razlaga je dokaj preprosta. Freske, ki naj bi bile ob svojem nastanku služile neukom in nepismenemu verniku kot nekako Sveto pismo, saj so podobnim stenskim slikarjem rekli tudi »sveto pismo ubogih«, so pozneje to svojo vlogo izgubile in postale celo ovira, saj so motile vernikovo zbranost. Zato so jih prepletkali odnosno prekrili z beležem. In to so storili tudi večkrat, kajti v časih hudih kužnih bolezni so si pomagali tudi z beležem, z živim apnom, s katerim so belili odnosno razkuževali posebno tiste prostore, kjer so se zbirali ljudje. Marijan Zadnikar zatrjuje, da se v Hrastovljah to ni zgodilo pred letom 1700, to se pravi, da so bile freske lepo prekrile in zaščitene nekaj stoletij.

Toda tam kmalu po drugi svetovni vojni, bilo je leta 1949, je hrastovljski domačin, znani slovenski kipar Jože Pohlen, verjetno iz radovednosti začel praskati belež na steni cerkve in odkril pod njim freske. Seveda šele kak drobce. Kmalu zatem se je Zavod za spomeniško varstvo Republike Slovenije lotil delikatnega dela in po več letih naporov so strokovnjaki odkrili vse bogastvo te male cerkve, ga primerno restavrirali, hkrati pa so restavrirali tudi ambient, to se pravi obzidje odnosno tabor pa tudi cerkev, ki so jo ponovno prekrili s skrlami ter zaščitili freske pred vlago. Restavratorska dela so trajala več let in tako smo dobili enega najlepših umetnostnih spomenikov na Slovenskem.

Zal pa je ta za naše razmere dragoceni umetniški objekt ostal neka-ko v zatišju, ob strani, brez ustreznega zanimanja širše javnosti, pa čep rav vozi cesta iz osrednje Slovenije, cesta med Ljubljano in obalo ali bolje morjem le kakih pet ali šest kilometrov od skromne istrske vasi, kjer se za mogočnim obzidjem skriva edinstven umetniški spomenik. Morda bo prebiranje ali že listanje po lepi monografiji Hrastovlje, kateri so namenjene te vrstice, vzbudilo koga, da bo zavil sem.

FRANC UDOVIČ

Pogled na hrastovski tabor s cerkvico in s skalnim kraškim Bregom v ozadju

V 1. kolu za italijanski pokal izločen tudi prvoligaš Verona Triestina in Udinese že out

Bologna - Triestina 2:0 (1:0)

STRELECA: Giordano v 36' in Luppi v 65'

BOLOGNA: Cusin, Luppi, Iliev, Pecci, de Marchi, Cabrini, Poli (Trosć od 81'), Bonini, Giordano, Bonetti, Marronaro (Galvani od 56').

TRIESTINA: Gandini, Polonia, Costantini, Consagra, Cerone, Butti, Danellutti, Papais, Russo (Trombetta od 63'), Romano, Lerda (Pasqualini od 71').

SODNIK: Staffoggia (Pesaro); KOTI: 4:3 za Bologno. GLEDALCEV: 13.500. OPOMINI: Papais, Lerda in Danellutti.

BOLOGNA — Triestina je v Bologni, porazu in izločitvi navkljub, z dvignjeno glavo zapustila igrišče, a pokazala, da bo s tako šibkim napadom le s težavo kos prvenstvu B lige.

Zlasti v prvem polčasu so imeli Tržačani v protinapadu tri dobre priložnosti za zadetek, a v bistvu niso prišli do strela. Bologna pa je povedel ob prvi resnejši priložnosti. Giordano, eden boljših od svojega moštva, je v 36. minuti poslal žogo v mrežo, potem ko je Gandini s pomočjo prečke odbil njegov prvi strel z glavo.

V drugem polčasu je Galvani izkoristil nepazljivost tržaške obrambe in spretno podal Luppiju, ki je brez težav podvojil.

Pri Triestini sta se izkazala predvsem Butti in Costantini.

Taranto - Udinese 4:3
po 11-metrovkah (0:0)

STRELECI: Coppola, Raggi, Roselli in De Solda za taranto, Mattei, Lucci

in Sensini za Udinese. Zgrešila sta Balbo in Bruniera.

TARANTO: Spagnulo, Gridelli, D'Ignazio, Mazzaferro, Brunetti, De Solda, Picci, Roselli, Insanguine, Raggi, Coppola.

UDINESE: Garella, Galparoli (Paganin od 76'), Vanoli, Bruniera, Sensini, Lucci, Mattei, Orlando, De Vitisi (Minaudo od 24'), Gallego, Balbo.

SODNIK: Bailo (Novi Ligure); KOTI: 6:6; GLEDALCEV: 12.000.

TARANTO — Vrtar Taranta Spagnuolo je zadal Udineseju prvi pekoč poraz sezone. Ubranih je dve enajstmetrovki, potem ko je ostal začetni izid nespremenjen tudi po podaljških.

Videmčani so v prvem polčasu igrali zelo slabo in tretjeligaš Taranto jih je povsem zasenčil, a velja reči, da se je že v 24. minuti poškodoval De Vitisi.

V drugem delu so imeli gostje nekaj več priložnosti, lep strel Balba pa je branilec odbil na golovi črti.

OSTALI SINOČNI IZIDI
(Z mastnim tiskom ekipa, ki napreduje v 2. kolo)

Reggina - Foggia 1:0 (1:0), Zanin v 25'.

Napoli - Monza 10:9 po streljanju 11-metrovk (1:1, 1:1), Cappellini v 64' in Carnevale v 84'.

Cagliari - Juventus 0:1 (0:0, 0:0), Zavarov v 107'.

Licata - Fiorentina 1:3 (0:2), Battistini v 16', Di Chiara v 39', Baggio v 64' in La Rosa v 72'.

Pescara - Sambenedettese 2:1 (2:0), Gasperini (P) v 27', Rizzolo (P) v 34' in Bagnoli v 80'.

Como - Empoli 2:1 (1:), Milton (C) v 31', Vignola (E) v 42' in Maccoppi v 73'.

Avellino - Cesena 1:2 (0:2), Agostini v 17. in 39', Baiano v 77'.

Atalanta - Torres 4:0 (3:0), Bordin v 11', Caniggia v 22. in 35', Bortolazzi v 51'.

Lazio - Ancona 2:0 (2:0), Amarildo v 11' in Di Canio v 41'.

Barletta - Verona 1:0 (0:0), Francioso v 63'.

Bari - Piacenza 3:1 (0:0), Gerson v 55', Russo v 57', Di Gennaro v 64' in Russo (avtogol) v 75'.

Inter - Spezia 1:0 (0:0), Klinsmann v 84'.

Messina - Torino 2:1 (2:1), Protti v 14. in 24', Romano v 15'.

Lecce - Brindisi 2:0 (1:0), Pasculli v 22. in 62'.

Roma - Modena 3:0 (2:0), Desideri v 34', Rizzitelli v 37' in Völler v 50'.

Genoa - Padova 3:0 (0:0), Ruotolo v 55', Urban 62' in Fontolan v 73'.

Ascoli - Catanzaro 11:10 po streljanju 11-metrovk (1:0, 1:1) Cvetković v 27'.

Prato - Sampdoria 0:2 (0:1), Vialli v 35' in Salsano v 86'.

Brescia - Cremonese 1:3 (1:1), Nappi v 7', Dezotti v 23. in 57', Gualco v 54'.

Pisa - Palermo 4:6 (0:1, 1:1), Bresciani v 37' in Piovaneli v 49'.

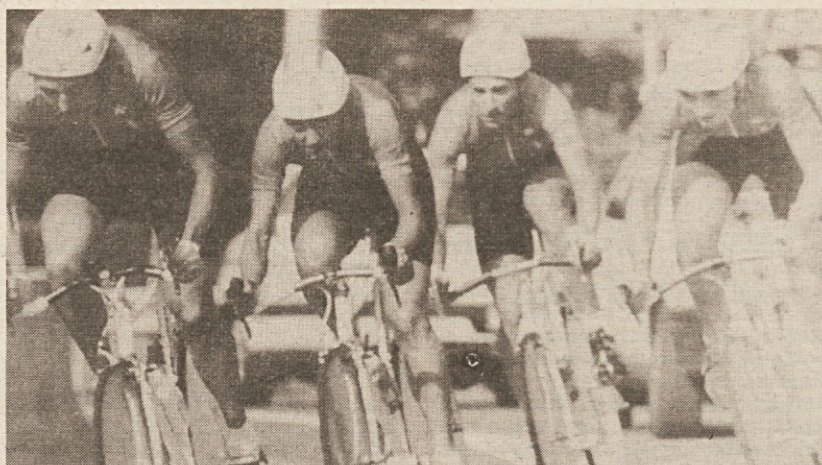
Cosenza - Reggiana 6:5 po streljanju 11-metrovk (1:1, 2:2), Gabriele v 40. in 100', Padovano v 82. in 96'.

Parma - Milan 6:7 po streljanju 11-metrovk (0:0).

SPORED 2. KOLA (30. 8.)

Inter - Cosenza; Lazio - Bologna; Roma - Palermo; Sampdoria - Genoa; Lecce - Pescara; Juventus - Taranto; Milan - Cremonese; Cesena - Messina; Atalanta - Bari; Fiorentina - Como; Ascoli - Barletta; Napoli - Reggina.

Azzurre v vožnji na kronometer za SP Ob zlato za 87 stotink!

CHAMBERY — Kronometrski preizkušnji za cestno kolesarsko svetovno prvenstvo sta bili nemalo razburljivi. V ženski konkurenci so favoritinje Sovjetske zveze po 50 km vožnje za manj kot sekundo (!) ugnale Italijanke, braniteljice naslova, med amaterji pa naslov ni šel ne v SZ, ne v ZDA, temveč v Vzhodno Nemčijo. Ekipa NDR je štartala kot zadnja in ko je že vse kazalo, da bo naslov prvaka pripadel Poljski, kar bi bilo že samo po sebi veliko presenečenje, je pridrvela na cilj v fantastičnem času (glede tudi na to, da je tekmovalce ves čas spremljal močan veter) in pustila na cedilu vse tekmece, zlasti pa Sovjete, ki so do 75 km imeli izdatno vodstvo. Povsem so razočarali Italijani. Uvrstitve na skromnem 10. mestu ni mogoče opravičevati le s tem, da je bila ekipa pač pomlajena. Jugoslovani prav tako res niso blesteli. Pristali so na 15. mestu, so se pa vsaj izboljšali za štiri mesta v primerjavi z zadnjim nastopom na SP 1987. leta.

Kar se tiče Italijank pa je treba reči, da so že tretjič zapored stopile na zmagovalni oder, vendar pa tokrat sploh niso zadovoljne, saj so po 25 km vodile, nazadnje pa jih je nemara zgrabil strah in nekaj napak pri menjavah so jih stale zlato kolajno.

50 km ekipno za ženske: 1. SZ 1.08'05" (povprečna hitrost 46,619 km na uro); 2. Italija (Bandini, Caninis, Bonanomi, Galli) po 0'87; 3. Francija po 30"; 4. Nizozemska 32"; 5. ZDA 1'37".

100 km ekipno za amaterje: 1. NDR 2.02'36" (povprečna hitrost 48,546 km na uro); 2. Poljska po 43"; 3. SZ po 1'01"; 4. ZDA 2'18"; 5. ZRN 3'14"; 6. Francija 3'46"; 7. Švica 6'16"; 8. Danska 6'18"; 9. Avstralija 6'43"; 10. Italija (Maggioni, Zanini, Colombo, Morandi) 7'07"; 15. Jugoslavija (Ugrenović, Papež, Šebenik, Pintarič) 9'50".

Na sliki: Italijanke med vožnjo

Po povratni tekmi UEFA z Auxerrejem Zagrebski Dinamo izločen!

ZAGREB — Neverjetno! Nogometašem zagrebskega Dinama je »uspel podvig«, da se niso uvrstili v pokal UEFA. V povratni predkvalifikacijski tekmi jih je francoski Auxerre s 3:1 (2:0) premagal kar sredi Zagreba, potem ko so Zagrebčani pred 15 dnevi prvo tekmo dobili z 1:0.

Strelci sinočnje tekme: Kovacs v 34., Otokore v 36. in 57., Panadić v 55. minuti.

Modri na Finskem 2:2

KUOPIO — V prijateljski nogometni tekmi sta reprezentanci Finske in Jugoslavije igrali neodločeno 2:2 (2:1). Strelci so bili: Spasić (avtogol) v 1', Pančev v 12', Ukonen v 27' in Savičević v 51'.

Za modre je bila to kontrolna tekma pred kvalifikacijskim nastopom za SP s Škoti (6. septembra). Trener Osim je lahko le delno zadovoljen, saj ni mogel računati na »tujce«: Ivkovića, Sušića, Zlatka Vujovića, Hadžibegića, Baždarevića in Katanca. Najboljši mož je bil tako Brnović.

Jugoslavija je nastopila v sledeči postavi: Omerović, Stanojković, Spasić, Brnović, Vulić, Jurić (Petrić), Marović (Vujčić), Prosinečki (Mijatović), Pančev, Stojković, Savičević.

Za SP zmagava Avstrije

SALZBURG — V tekmi 3. kvalifikacijske skupine za nastop na nogometnem SP je Avstrija z 2:1 (0:0) premagala Islandijo. Lestvica: SZ-8, Avstrija 6, Turčija 5, Islandija 4, NDR 3.

Izidi prijateljskih tekem: NDR - Bolgarija 1:1 (1:1); Norveška - Grčija 0:0; Belgija - Danska 3:0.

V Duisburgu zlato za Numo

DUISBURG — Italijanski fletisti so na univerziadi v Duisburgu nezadržni. Po tokovnem uspehu deklet so včeraj prednjačili še moški. Kar štirje so se uvrstili na prvih

petih mestih. Zlato kolajno je osvojil Mauro Numa pred Madžarom Hersekom, tretji je bil Cerioni, četrti Cervi, peti pa Borella. V finalu je Numa premagal Herseka z 10:7.

**Danes v Novi Gorici
Jugoslavija - ZRN**

V Novi Gorici se bosta danes (ob 20. uri v telovadnici 9. Korpusa) v prijateljskem srečanju pomerili državni odbojarski reprezentanci Jugoslavije in Zvezne republike Nemčije. Tekma sodi v okvir priprav na švedsko EP.

Pred srečanjem se bosta ob 17. uri pomerili šesterki Salonita in Hypo Banke iz Celovca, ki nastopa v prvi avstrijski ligi. Sinoči sta A in B postavi jugoslovanske reprezentance zaigrali ekshibicijsko srečanje v goriškem Kulturnem domu. S 3:0 (9, 6, 7) so plavi premagali bele.

PLAVI: Urnaut, Čaušević, Ivanović, Kovač, Ristić, Durić.

BELI: Milič, Tanasković, Glinac, Brdžević, Čulić, Lagumdžija, Bulatović.

Odbojarski dnevi v Kopru

KOPER — Na slovenski obali je te dni več kot 120 odbojkarjev in odbojkaric. V Izoli je na pripravah slovenska mladinska reprezentanca, v Kopru pa kadetski reprezentanci Belorusije (moška in ženska) ter ženske mladinske reprezentance Slovenije. Konec tedna bo v Kopru še tridnevni mednarodni ženski turnir, na katerem bodo sodelovale ekipe: Antoniana Volley Pescara, Mogliano Veneto Treviso, Beloruska kadetska reprezentanca, Slovenska mladinska reprezentanca, OK Poreč in OK Koper Cimos. Turnir za pokal Cimos se bo pričel jutri ob 9. uri v telovadnici Ukmar.

V soboto bo v prostorih Cimos okrogla miza na temo moderne odbojke. (J. Kreft)

V Koblenzu nova znamka 4x200 m Rekord Lewisove štafete

KOBLENZ — Klubska štafeta iz ZDA »Santa Monica track club«, ki jo sestavljajo Carl Lewis, Danny Everett, Leroy Burrell in Floyd Heard, je na atletskem mitingu v Koblenzu (ZRN) s časom 1'19"38 izboljšala svetovni rekord v teku na 4x200 m. Prejšnji rekord, ki je prav tako pripadal tekmovalcem iz ZDA, je bil za skoraj sekundo slabši.

Ostali sinočnji zmagovalci:
MOŠKI — 100 m: Witherspoon (ZDA) 10"16; 400 m: Rowe (ZDA) 45"44; disk: Danneberg (ZRN) 64,74 m; 800 m: Gray (ZDA) 1'43"98; 400 m ovire: Young (ZDA) 47,94 m; daljina: Myricks (ZDA) 8,43 m; višina: Traenhardt (ZRN) 2,25 m.

ŽENSKE — 800 m: Faver (ZDA) 2'0089; 100 m: Echols (ZDA) 11"18; 3.000 m: Chalmers (Kan.) 8'46"64; 100 m ovire: Epee (Fr.) 12"77.

Edu k Portu

TORINO — Vodstvo Torina je Brazilca Eduja za eno leto oddalo na posodo portugalskemu klubu Porto.

Turnir Savin: azzurri uspešni

MOSKVA - V tekmi mednarodnega odbojarskega turnirja »Savin« je Italija s 3:2 (6:15, 15:7, 15:2, 12:15, 15:2) nepričakovano premagala Bolgarijo.

Bugnu zadnja dirka v Venetu

MAROSTICA — Zadnjo dirko kolesarskega triptiha Veneta je dobil reprezentant Gianni Bugno, ki je 184 km okrog marostice pri Vicenzi prevozil s povprečno hitrostjo 41 km na uro. Na drugo mesto se je uvrstil Chioccioli, tretji pa je bil Cesarini. Fondriest je odstopil.

Minto se upira

TREVISO — Košarkar italijanske reprezentance Massimo Minto noče obnoviti pogodbe s svojim klubom Benettonom in se sinoči ni udeležil prve tekme turnirja Alpe-Jadran v Ljubljani. Minto zahteva več denarja.

Bertaggia v Spaju

RIM — Vodstvo tima formule ena Coloni je sporočilo, da bo na nedeljski VN Belgije v Spaju enega od vozil upravljal Italijan Enrico Bertaggia. Zamenjal bo Francoza Raphanela.

Evertova odhaja

TORONTO — 34-letna Chris Evert je napovedala konec svoje sijajne teniške kariere. Lopar bo na klin obesila po nastopu z reprezentanco ZDA na zveznem pokalu, ki bo oktobra v Tokju. V 20 letih je Evertova dobila kar 18 preizkušen Velikega slama: šestkrat je osvojila prvenstvo ZDA, trikrat je zmagala v Wimbledonu, dvakrat v Avstraliji in kar sedemkrat v Franciji.

V Varaždinu mladinsko EP

VARAŽDIN — Na 10. evropskem mladinskem prvenstvu v atletiki bo od danes v Varaždinu nastopilo 756 tekmovalcev iz 24 držav.

Jutri rally tisočih jezer

JYVASKYLA — Na Finskem se bo jutri pričel rally tisočih jezer, ki šteje za SP. Naslov prvaka, že osmič, je osvojila Lancia, kljub temu pa bodo nastopile vse najboljše znamke. Vpisanih je 200 posadk. Favorit je domačin Markku Alen na lanci. Ta rally je osvojil že šestkrat.

Danica prireja teniški turnir

Športni odsek kulturnega društva Danica z Vrha organizira 4. teniški turnir za posameznike, ki se bo začel 1. septembra v središču na Vrhu. Prireditelj sodi v okvir septembrskih športnih manifestacij, ki obsegajo še balinanje in nogomet.

Tekmovalni sistem vrhovskega turnirja predvideva, da si zmago zagotovijo igralci, ki prvi dobi 9 iger. Igralo se bo po sistemu neposredne izločitve.

Vpisovanje sprejema Boris Cotić (tel. 882380).

obvestila

KOŠARKARSKI KLUB BOR vabi igralce letnika 1975 (naraščajniki) na prvi trening, ki bo jutri, 25. avgusta, ob 16.30 v Borovem športnem centru. Morebitni novinci tega letnika, ki bi želeli začeti s košarko, naj predhodno telefonirajo trenerju Luki Furlanu (tel. 734344).

Takoj igray

Totocalcio

»ŠPORTU NA RAZPOLAGO«

OD 27. AVGUSTA

DEŽUJEJO MILIJARDE

Z »A« IN »B« LIGO

naše gore in ljudje

Dolomiti Brente

Pojutrišnjem ob 6.00 uri bodo tržaški planinci odpotovali na enotedenski izlet v Dolomiti Brente, kjer se bodo dobobra spoznali s stezami, zavarovanimi potmi in vzponi te izredno zanimive in lepe dolomitске skupine. Program bivanja v teh gorah smo že objavili, vsak udeleženec pa bo dobil še osebno kopijo. Upati je le, da bo vreme jasno, sončno in naklonjeno našim gorohodcem. Vsem izletnikom se opozorilo: s seboj vzemite planinsko izkaznico s plačano članarino in tudi zdravstveno izkaznico.

Na svečanost na Dovje

Za nedeljski izlet na svečanost odkritja spomenika župniku Jakobu Aljažu na Dovjah, je bilo zanimanje izredno veliko, tako da so prostori v avtobusu že polno zasedeni. Na Dovju je že vse pripravljeno za slavo, na kateremu se bo ves slovenski planinski svet oddolžil spomenu klanega, vztrajnega in svetu planin predanega župnika.

Avtobus z izletniki SS Devin, Planinskega odseka SZ Sloga in SPDT bo odpeljal v nedeljo ob 7. uri iz Trsta s Trga Ulpiano in ob 7.15 izpred Prosnetnega doma na Opčinah. Ne pozabite na dokumente.

Sto družin na Nanos

SPDT vabi svoje člane in somišljenike na Nanos ob priliki znanega srečanja »100 družin« pred Vojkovo koč. Srečanje bo v nedeljo 3. septembra in priporočljivo je, da se ga člani SPDT množično udeležijo. (L. A.)

Avgustovski Alp

Naslovnica osme številke Alpa prikazuje čilega sedemdesetletnika Riccarda Cassina med plezanjem v Nibbia, osrednji »fotografski« članek, ki obsega kar 36 strani, pa je posvečen manjšemu gorovju Kaisergerberge na Tirolskem. To je v bistvu vsestranska monografija nekega gorovja. Revija se nadaljuje v podobnem monografskem tonu, saj pridejo nato na vrsto Pale di San Martino, skupine okoli švicarskih štiritisočakov Weissmies in Mischabel in še Sempione. Članek o Dolni Glinščici je prispeval Piero Spirito, odni govorni urednik Enrico Camanni pa je napisal novelo L'Assassinio dell'Alpinismo (Umor alpinizma).

Dvojna poletna številka Riviste della Montagna pa prinaša reportažo (s sliko gore in alpinista) o Česnovem podvigu na Kumbakarni.

Na sliki: 14 planincev SPDT na vrhu Grossvenedigerja (3674 m) v avstrijskih Turah. Dosegli so ga 14. avgusta. (foto L. A.)

Vzgoja mladega človeka osnovno gibalno SZ Sloga

Na tistem koščku slovenskega Krasa, ki se razteza od Opčin, pa preko Banov in Trebč, Padrič in Gropade, tja do Bazovice, je leta 1971 nenadoma in nenapovedano pronicnilo na dan novo športno društvo: Športno združenje Sloga, ki si je že ob ustanovitvi zadalo predvsem odbojgarsko usmeritev.

Pravzaprav je do nastanka prišlo dokaj nepričakovano, saj je na Vzhodnem Krasu odbojka že obstajala. Čemu torej novo društvo?

Odborniki Poleta, Primorca, Gaje in Zarje, ki so med svoje aktivnosti uvrščali tudi odbojko, so prišli do spoznanja, da dejavnosti ni mogoče drobiti na tako majhne enote, da je potrebna neka širša, naddruštvena povzanost, da je treba Vzhodni Kras odbojgarsko spraviti v celoto. Od tu torej vzmeti za novo društvo. Ustanovna listina nosi podpise Vladimira Wilhelma, Ivana Brassa, Tulija Možine, Karla Grgiča, Petra Grgiča, Egona Krausa, Milene Padovan, Renata Grgiča, Viktorja Stoparja in pa, danes že pokojnega, velikega pristaša Sloga, Marčela Kralja.

Slo je pravzaprav za prvi pojav združevanja moči v naši zamejski telesni kulturi in danes lahko mirno trdimo, da so bili pobudniki akcije zelo daljnovidni in da se v takratnih "revolucionarnih" odločitvah niso zmotili.

V zapisnikih sej ustanoviteljev Sloga lahko med drugim beremo sledeče: »Pobudnike nastanka novega društva vodi prepričanje, da ne more nobeno izmed športnih društev vzhodnega Krasa (SD Polet, SD Primorec, SZ Gaja in SD Zarja) samostojno z uspehom gojiti ženske in moške odbojke; to zaradi pomanjkanja športnih objektov, trenerjev, odbornikov ter samih mladincev, ki bi jih v posameznih vaseh zanimal ta šport. Ne nazadnje nastanek Sloga botruje ugotovitve, da lahko danes pritegnemo k aktivnemu športu mladino, ki še ni vključena v športno dejavnost, samo s kvalitetnim, množičnim in strokovno vodenim delovanjem.

Osnovna načela SZ Sloga naj bodo naslednja:

nuditi čimširšemu krogu mladih možnost, da se ukvarjajo s športom v zdravem okolju, kjer se pridobivanju tehničnega znanja pridružujejo še drugi bistveni elementi: vzgajanje mladih, družabnost, medsebojno spoznavanje članov iz različnih vasi Vzhodnega Krasa, možnost rekreacije za vse, tudi tiste, ki nimajo izrazite nadarjenosti za tekmovalni šport...«

Danes smo si lahko resnično edini v prepričanju, da se društvo ustanovnim željam in osnovnim ciljem ni nikoli izneverilo in da danes stojimo pred trdno realnostjo in govorimo o SZ Sloga kot o društvu, ki se je v vzhodnokraško tkivo razraslo in poglodelo globoke korenine v zavest naših ljudi.

Ko se danes oziramo nazaj, v teh osemnajst let zgodovine društva, in ko skušamo tudi grafično načrtati krivulje upada in rasti, lahko ob preciznejši analizi pridemo do zaključka, da je društva šlo skozi dve različni fazi.

Prva sega od leta 1971, od ustanovitve društva, do leta 1979, druga pa obsega obdobje do današnjih dni.

V prvem obdobju je SZ Sloga pravzaprav iskalo svojo novo identiteto: treba je bilo okolje šele prepričati, da je bila izbira štirih ustanovnih društev oportuna. Ta leta so morda bila najtežavnejša, ko je bilo, pač komaj treba razčiščevati pojme, čigavo društvo sploh je to. Treba je bilo komaj iskati nove podpornike, ki so se težko sprijaznili z dejstvom, da je to društvo novo in povsem avtonomno. Treba je bilo iskati pravi kader, ki naj društvo uspešno vodi.

To so bila resnično težka leta in marsikdaj so stvari tako zaškripale, da se je odbornikov, predvsem Josipa Grgiča - predsednika društva, Viktorja Stoparja - duše društva, Milene Padovan - tajnice, Renata Grgiča - blagajnika in Marčela Kralja - stalnega bodritelja društva, loteval obup. A je že tako, da naš človek zlepa ne popusti in tako so za temnimi časi naposled le prišli boljši.

V pravem času je odbor zaslutil, da je treba pravzaprav pričeti prav pri gradnji lastnih kadrov; zaslutil je, da je v delovanje treba vnesti svežino in elastičnosti.

In mogoče je prav to eden velikih rezultatov Slogine politike. Društvu se je približala skupina mlajših entuzias-

tov, ki so rade volje poprijeli za delo in se znali vneto posluževati nasvetov "stare garde". V letih se je tako izoblikoval prožen društveni odbor, nabit z novo idejnostjo, prežet z modernistično vizijo tega, kaj pomeni voditi društvo mladim.

In s tako preosnovo je društvo zaralo na novo in se pognalo čez leto 1980.

Novi kadrovski prijemi so prinesli svoje: Sloga je svoje vrste ojačila, razpredla vrsto mladinskih postav in začela je segati po odmevnih rezultatih. Osnovni cilj je bil dosežen: ljudje so Slogo in slogaše spoznali, začeli so ceniti napore in delo, začeli so odobravati tekmovalno uspešnost in, predvsem, začeli so delovanje moralno in gmotno podpirati. Odprla so se nova obzorja, programi so začeli pridobivati nove razsežnosti, uspehi - predvsem na mladinskem področju - so potisnili to vzhodnokraško odbojgarsko društvo v ospredje tudi v deželnem merilu.

Naj navedemo kot statistični podatek, da je SZ Sloga na mladinskem področju osvojila s svojimi ekipami v raznih starostnih kategorijah devetindeset (39) pokrajinskih naslovov, tri (3) deželne in en (1) državni naslov (minivolley - Salsomaggiore 1982, petkrat (5) pa je SZ Sloga igrala na raznih državnih prvenstvih kot predstavnik tržaške pokrajine.

Dosedanji predsedniki društva: Karlo Grgič (1971/72), Viktor Stopar (1972/73), Marčelo Kralj (1973/74), Vladimir Wilhelm (1974/75), Josip Grgič (od 1975 do 1986), Viktor Stopar (1986/87 in 1987/88), Ivo Sosič 1988/89 in 1989/90).

Odborniki SZ Sloga v drugih organizacijah: Ivo Sosič (predsednik društva); podpredsednik pokrajinskega odbora FIPAV.

Ivan Peterlin - (tajnik društva); tajnik ZSSDI; deželni predsednik odbojgarskih trenerjev; član deželnega odbora FIPAV.

Odo Kalan (blagajnik društva); deželni predsednik ZSSDI.

Viktor Stopar (podpredsednik društva); član razsodišča ZSSDI.

Peter de Walderstein (odbornik društva); član deželnega odbora trenerske organizacije FIPAV.

Marko Kralj (odbornik društva); član pokrajinskega odbora trenerske organizacije FIPAV.

Dosedanji trenerji pri SZ Sloga: Mario Čač, Peter de Walderstein, Franko Drasič, Ivan Furlanič, Mira Grgič, Peter Grgič, Jan Gulič, Marko Kerpan, Marko Kralj, Tjicjana Križmančič, Bruno Milič, Vojko Miot, Pavel Morpurgo, Guido Neubauer, Lučka Pečar, Ivan Peterlin, Branko Sain, Anamarija Švagelj.

Rezultati so kajpak sad dobro zasnovanih načrtov, ki se ne omejujejo na eno ali dve sezoni: strokovni odbor ima izdelano precizno študijo, ki upošteva tako razpoložljivo številčnost "človeškega materiala", kot tudi objektivne pogoje, v katerih društvo deluje. Zato tudi tu ni govora o kakih neobjektivnih sanjarjenjih o vzpenjanju v vrhunske lige: gre za realno analizo tega, kar društvo zmore, sicer s profesionalnim pristopom do dela, a vendar še vedno s povsem amaterskim stažem.

Osnovno gibalno ostaja še vedno VZGOJA mladega človeka, njegova rast, njegova vključitev tudi v druga področja zamejskega življa. In prav ta pedagoška usmeritev dela je včasih v kričečem nasprotju z novimi, neizprosnimi zakonitostmi modernega športa, ki mladega človeka zaobjame v celoti, ga na račun rezultata iztisne do kraja. Društveni odbor si zaenkrat te dileme ne postavlja. Kot načelo si je pri svojem delovanju postavilo parolo "športna vzgoja"; pri srcu mu je predvsem socialni vidik športne aktivnosti, vzgajanje mladega v slovenskem duhu. Prav pripadništvo slovenski manjšini, ki vsa povojna leta doživlja nova in nova razočaranja, je pravzaprav dodatna stimulacija pri vsem delovanju.

Tudi zaradi tega je leta 1979 nastal pri društvu Planinski odsek: iskanje novih povezav, novih prijateljstev, is-

kanje opore pri sorodnih ljudeh. Odsek ima za sabo deset let delovanja in ob analizi opravljenega dela lahko izrečemo pozitivno mnenje. Planinci so v vseh teh letih priredili vrsto izletov, pohodov, vzponov: prav gotovo pa je karakteristika planinskega odseka Sloga ustanovitev in organizacija vsakoletnega Spominskega pohoda »Bazoviških žrtev«, ki iz leta v leto pridobiva nove privrženke hoje v naravi.

Kljub temu da je odbor izredno mladostniško obarvan, prožen in pravzaprav razpet tudi v razne dejavnosti na drugih področjih naše telesne kulture v zamejstvu, in da so nekateri člani dobera tudi izredno aktivni pri italijanski odbojgarski zvezi, kjer zavzemajo nadvse odgovorna in prestižna mesta in da torej časa ni veliko na razpolago, pa vendar iščejo pot tudi do drugih sorodnih organizacij. Prepričani so namreč, da izolacija ne privede nikamor, ampak da je treba svoja prepričanja v dialogu stalno izpopolnjevati in v dobrih debatah najti poti k boljše napredku.

Tako imajo slogaši - planinci tako rekoč vsakodnevno »izmenjavo mnenj« s SK Devin, odbojkarji se dogovarjajo s SD Kontovel, zadnje čase tudi s SD Sokol in SD Breg.

Poglavje zase pa predstavlja dialog s humanitarno ustanovo »Sklad M. Čuk«, kateri SZ Sloga pomaga s tem, da eno svojih mladinskih ekip poimenuje po Skladu ter da vsako leto prireja turnir za najmlajše »Pokal M. Čuk«. Gre torej za skromno pomoč, pa vendar si slogaši štejejo v čast, da so na športnem področju kot prvi znali prisluniti tudi taki problematiki in da znajo svoje atlete osvoboditi tudi s tovrstno platjo življenja, ko prizadet otrok nima vsega tega bogastva, ki ga ima otrok, ko se nabit z življenjsko energijo lahko brezskrbno podi za žogo. In končno velja omeniti še plodne stike, ki jih ima društvo s telesnokulturnim tkivom v matični Sloveniji. SZ Sloga je leta 1981 podpisalo pobratimsko listino s SD Fužinar iz Raven na Koroškem in od tedaj naprej se je med obema enotama začel razvijati močan in trden dialog, ki je danes privedel do tega, da so naši športniki na Ravnah skorajda doma. V isti sapi pa lahko izrečemo trditev, da je danes že veliko Ravenčanov spoznalo našo zamejsko stvarnost, in spoznalo, da živi za mejo trdna in močna slovenska postojanka, ki nikakor noče odigrati vloge »odpisanih«.

Prijateljske vezi se širijo in poglabljajo in noviteto v teh odnosih predstavlja postavitev skupnih programov s Planinskim društvom Ravne na Koroškem.

Ob vsem tem nanizem bo bralec morda zadobil vtis, da pravzaprav pri tem vzhodnokraškem društvu vse lepo teče in da problemov skorajda ni. Pa ni tako!

Osnovni problem predstavlja že pomanjkanje ustreznih vadbinih prostorov. Odmerjeni čas v openski šolski telovadnici in pa ure v repenski občinski telovadnici še zdaleč ne zadostajo potrebam društva, ki mora tako svojo vadbo večkrat improvizirati (n.pr. kar na šolskih hodnikih). Nerešljiv problem so kajpak finančna sredstva. Društvo je resda v zadnjih letih naletelo na izredno tenkočutnost pri dveh slovenskih podjetjih Koimpex in Sagor ter pri openski Hramilnici in posojilnici, starši in trgovski obrati tudi prispevajo svoje, društvo prireja svoj dvodnevni poletni praznik, pa so kljub vsemu temu društvene blagajne žalostno prazne.

Dejstvo je namreč, da športna aktivnost in sploh pestra Slogina dejavnost danes izredno veliko staneta, da so najemnine za telovadnice, milo rečeno, fantastično visoke. A kot so nam zatrdili ob pogovorih odborniki Sloga, pri njih ni prostora za pesimizem. Ob taki volji do dela in ob taki zagnanosti se tolažijo s prepričanjem, da bo tudi ta ovira rešena, saj ni mogoče, da bi morali klestiti društveno delovanje samo zaradi pomanjkanja ustreznih finančnih dotacij. In spričo velikega navdušenja, s katerim nam pripovedujejo o svojih načrtih, jim resnično moramo verjeti!

**Pripravila INGRID KALAN
Uredil ALEKSANDER KOREN**

Pozdravni nagovor predsednika Iva Sosiča na zadnjem občnem zboru SZ Sloga v Prosvetnem domu na Opčinah. Skupščine našega vzhodnokraškega društva vedno označuje množična prisotnost, zlasti mladih članov

S slavnostne akademije ob 15. obletnici delovanja - tedanji predsednik SZ Sloga Viktor Stopar pozdravlja predsednika skupščine SD Fužinar Jožeta Žunca. Z ravnim društvom so slogaši pobrateni

Salsomaggiore 1982. leta - na državnem prvenstvu za Trofejo Topolino v minivolleyju so slogašice osvojile absolutno prvo mesto v Italiji. Stoje od leve: Breda in Alenka Sosič; čepa: Neva Lupinc in Martina Vidali

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 6.000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojenci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne povisa.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

24. avgusta 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izda
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Clan italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Prvi rezultati v vojni proti trgovcem z mamili v Kolumbiji Policija v Bogoti aretirala pet morilcev senatorja Galana

BOGOTA — Kolumbijska policija je sporočila, da je v nekem stanovanju v središču Bogote aretirala pet oseb, ki jih sumijo, da so v petek ubile senatorja Luisa Carlosa Galana, 46-letnega predsedniškega kandidata vladajoče liberalne stranke. Policija imen petih plačanih morilcev ni sporočila, iz televizijskih posnetkov pa je bilo videti, da gre za štiri moške stare približno trideset let, medtem ko naj bi jih imel peti približno petdeset.

Najnovejši izredni ukrepi kolumbijskega predsednika Virgilia Barce Vargasa dajejo tako v boju proti trgovcem z mamili svoje prve rezultate. V zadnjih štirih dneh je dva tisoč mož posebnih oddelkov za boj proti mamilom izvedlo približno 800 bliskovitih akcij, v katerih so aretirali nad 12 tisoč oseb in zaplenile velike količine kokaina in kokine paste. Pri tem so tudi zaplenili nekaj največjih posestev trgovcev z mamili, 600 kosov strelnega orožja, 1.100 avtomobilov, 62 letal, 18 helikopterjev in 1.500 litrov posebne tekočine, ki služi za čiščenje kokaina in ki zadošča za privravo od 200 do 300 ton tega mamila.

Po teh akcijah pa je iz ZDA takoj prišel tudi spisek 12

»najbolj iskanih« kolumbijskih trgovcev z mamili v ZDA z zahtevo po izročitvi. Gre za najvidnejše predstavnike organiziranega kriminala v Kolumbiji. Na seznamu iskanih so tudi Pablo Escobar Gaviria, Gonzalo Rodriguez Gacha in Jorge Luis Ochoa Vasquez, ki so trije najvidnejši predstavniki tako imenovanega zločinskega kartela iz Medellina. Toda vsi ti zločinci trenutno niso dosegljivi za roko pravice. Po nekaterih podatkih so se vsi podali v »prostovoljno« izgnanstvo v Panamo, kjer se počutijo dosti bolj varne.

Na tem seznamu dvanajsterice pa ni »finančnega ministra« zločinske organizacije iz Medellina, 31-letnega Eduarda Martinez Romera, ki so aretirali v zadnjih policijskih akcijah. Govori se, da so ZDA zanj vložile »ločeno« zahtevo po izročitvi. Čeprav je bil postopek za izročitev z izrednimi ukrepi izredno poenostavljen, pa se predstavnik kolumbijske sodne policije polkovnik Carmona boji, da bosta ameriška in kolumbijska birokracija prepočasni in ne bosta do sobote, ko poteče sedemdnevni rok za preventivni zapor, dostavili vseh potrebnih dokumentov. To pa pomeni, da bi bil Martinez spet svoboden in najbrž neulovljiv za pravico.

Letošnja Lady Europa je »naše gore list«

MADONNA DI CAMPIGLIO — Letošnja Lady Europa je 30-letna Zagrebčanka Klea Krstulović (levo na sliki AP). Prelestna Klea, ki je prav včeraj praznovala rojstni dan, je visoka 170 cm, je plavalna in zelenooka, po poklicu pa je fotomodel. Že več let živi v Italiji, kjer se je, tako sama pravi, dobro uveljavila.

Za Lady Italia pa je žirija izbrala 21-letno Kiko Kolln iz Bocna (desno). Nova Lady je še študentka, vendar se tudi ona že nekaj let uspešno nastavlja modnim fotografom, žirijo pa je menda močno presenetilo dejstvo, da tekoče govori kar pet jezikov. Poleg tega pa je Kika poročena.

Tekmovanja za evropsko in domačo Lady se je udeležilo kakih 30 kandidat, ki so se, z razliko od drugih lepotnih tekmovanj, sprehajale po estradi izključno v večernih oblekah, v prostem času pa so morale biti obvezno zapete do vratu. Žirija pa je upoštevala predvsem njihovo splošno kulturo, nošenje in eleganco. Rezultat tolikšne strogosti je itak na gornji sliki.

Erice: zaskrbljujoči podatki in predlogi znanstvenikov

ERICE (TRAPANI) — V centru za znanstveno kulturo »Ettore Majorana« se je tudi včeraj nadaljeval mednarodni seminar o varstvu okolja. Delegati so poročali o ambientalnih problemih v posameznih državah, ter o naraščajoči ogroženosti številnih rastlinskih in živalskih vrst. Seminarja se je včeraj udeležil tudi minister za civilno zaščito Lattanzio, ki je v svojem posegu pohvalil napore za »humanizacijo« raziskovalnega dela.

Izredno negativno sliko o oblikah varstva okolja je podal delegat iz Zambije William Benage. Številke, ki jih je navedel, so zaskrbljujoče, še bolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da jih pristojne oblasti največkrat ne upoštevajo. Zoološko bogastvo te države je že tako zdesetkano, da so nekatere živalske vrste kratko malo izumrle. Benage je povedal, da se je v zadnjih 15 letih število afriških slonov skrcnilo s 100 tisoč na pičlih 10 tisoč primerkov, še tem pa grozi konec zaradi naraščajočega povpraševanje dragocenih oklov. Ista usoda čaka nosorože, kajti še vedno

velja (znanstveno neutemeljeno) prepričanje, da je iz njihovih rogov mogoče pridobiti močne afrodiziake. Tudi naravni parki še zdaleč niso praktična, še manj pa ustrezna rešitev za ogrožene vrste favne. Skozi parke so namreč speljane ceste, ponekod celo avtoceste, ki so kot nalašč za krivolovce. Obласти nekaterih afriških držav pa ne prikriti sprejemajo denar samozvanih zooloških organizacij, katerih edini cilj je dober zaslužek s kožami, z okli in rogovi eksotičnih živali.

Pozornost seminaristov pa so tudi včeraj vzbudili sovjetski znanstveniki, ki so predvajali filmske posnetke o jedrskih industrijskih objektih, ki so doslej tudi v Sovjetski zvezi veljali za vojaško tajnost. Nekatere tovarne jedrskega orožja je Gorbačov dal zapreti, nekatere pa so letos spomladi lahko obiskali ameriški jedrski fiziki. Sovjeti so med drugim predlagali, da bi skupaj z ZDA sestavili načrt za reciklažo neuporabnega jedrskega arzenala ter za njegovo izkoriščanje v znanstvene namene. Predlog, ki je za-

enkrat najbolj uresničljiv pa je, da se SZ in ZDA ne bi več posluževale plutonija za laserske raziskave. »Miroljubni« znanstveniki so namreč v stanju dokazati, da se ta nevarni radioaktivni element lahko uspešno zamenja s prav tako učinkovitimi snovmi. Kar se tiče jedrskih konic in orožja, ki ga obe velesili postopoma odpravljata, pa bi ga znanstveniki lahko z ustrezno predelavo uporabljali pri gradnji novih naprav za znanstvene namene, kakršen je naprimer svetlobni hiperpospeševalnik eloisatron, ki ga že načrtujejo.

V centru »E. Majorana« pa je bil govor tudi o ustanovitvi mednarodne organizacije za civilno in ambientalno zaščito v primerih jedrskih, a tudi naravnih katastrof. Organizacija naj bi nastala v sklopu in pod pokroviteljstvom Organizacije združenih narodov. Udeleženci seminarja bodo danes sestavili dokument, ki ga bodo predložili vsem tehnološko razvitim državam in jih tako povabili k širšemu sodelovanju za zaščito naravnega bogastva.

V Kabulu vedno večje splošno pomanjkanje

Afganistanska prestolnica se je znašla v primežu vedno večjega pomanjkanja. Počasi začena primanjkovati vsega. Sadje, zelenjava in meso so vse redkejši, če pa jih je že mogoče dobiti, so cene izredno visoke. Poprečni Kabulčan živi v vse večjem pomanjkanju in velika večina se jih preživlja le z osladkanim čajem in neke vrste kruha, saj si dražjih živil enostavno ne more privoščiti. Temu pomanjkanju in revščini so se pridružile še težave z oskrbo s kurilnim oljem, na katerega prebivalci Kabula čakajo v dolgih vrstah ure in ure (Telefoto AP)

Kancler Kohl na bojnem pohodu proti levici v svoji stranki

BONN — Dva tedna pred strankinim kongresom, ki bo v Bremnu, ter manj kot poldrugo leto pred parlamentarnimi volitvami je zahodnonemški kancler Kohl (hkrati tudi predsednik CDU) sprejel kadrovske odločitve, ki je v stranki v nekaj urah razvnela huda navzkrižja: v skladu s pooblastili, ki jih ima kot predsednik stranke, je na tiskovni konferenci izjavil Kohl, da na bližnjem kongresu za generalnega sekretarja stranke ne bo predlagal Heinerja Geisslerja, ki je to dolžnost opravljal zadnjih dvanajst let, marveč Volkerja Rüheja, ki je bil doslej namestnik vodje skupine krščanskodemokratskih poslancev v bundestagu.

Odločitev je Kohl »kuhal« ves mesec dni, kar je bil na početnicah, in še v nedeljo je veljalo, da bo Geissler, ne glede na to, da je kanclerju in predsedniku v zadnjih mesecih nekajkrat pokazal roge - zadnjič, ko je pri zadnji reorganizaciji vlade na pomlad odklonil vabilo Kohla, da postane član njegovega kabineta -, dobil mandat tudi na bremenskem kongresu. Kanclerjeva odločitev je postala znana že sinoči in je sprožila v stranki ostre ugovore, in sicer do te mere, da se že postavlja vprašanje, ali ni kancler s tem vrgel v razpravo tudi svoj položaj predsednika stranke.

Med obema najvišjima funkcionarjema krščanske demokracije odnosi že nekaj časa niso bili najboljše. Medtem ko je Kohlov način razmišljanja izrazito vzročno-posledičen, je bil Geissler, učenec jezuitske šole, prediren analitik in dialektik. Njegova zasluga je, da se je CDU pod njegovo taktiko iz »združenja za volitve kanclerja« spremenila v sodobno in na sodobnih menažerskih načelih organizirano stranko. Ob tem je bil Geissler tisti, ki ima največ zaslug za organizacijo volilne kampanje leta 1982, ko se je CDU utrdila na oblasti. Ob tem je veljal Geissler tudi za strankinega teoretika in je skušal, pač glede na spremembe v sodobni družbi, odpreti stranko za nekatere nove pojave in gibanja. Zato se ga je tudi oprijel sloves človeka »levega centra«. Hkrati pa je Geissler, gledano s taktične plati morda po nepotrebnem, v zadnjem času nekajkrat dregnil v »nacionalno« čutečo krilo stranke, zlasti s svojim odnosom do nemških meja in z zamisljo o ZRN kot »multikulturalni družbi«.

CDU je od novega leta dalje na vsakem volilnem preizkusu izgubila nekaj svojih sopotnikov na desnem boku, od tod pa vse bolj glasni očitki, da skuša Geissler pridobivati privržence na levi, uhaja pa mu stalna klientela na desni. Kohl, ki mu ni moč očitati, da nima posluha za taktiko, je že z zadnjo reformo vlade skušal okrepiti desno krilo tako, da je premestil iz vlade nekaj znanih predstavnikov strankine levice, med njimi tudi Rito Süßmuth, ki je iz ministrice za mladinska, ženska in družinska vprašanja postala predsednica bundestaga. Geissler se je tedaj uprl »vabilu«, naj zapusti mesto strankinega generalnega sekretarja in pride v vlado in potlej ni bila nikakršna skrivnost več, da so odnosi med Kohlom in intelektualno veliko bolj nabrušenim generalnim sekretarjem »moteni«. Veliko je k nastajanju nesporazuma med levico in desnico v politični panorami, ki jo predstavlja zveza CDU/CSU, prispevala smrt bavarskega voditelja Straussa in v tem pogledu je odstranitev Geisslerja v resnici tudi poskus obnavljanja nekdanjega ravnotežja med levico in desnico.

Geissler, ki je po včerajšnjem srečanju s kanclerjem sam objavil neprijetno vest, da je odpuščen, naj bi po tej poti vzel na svoja pleča tudi odgovornost za zadnje slabe volilne rezultate, vendar pa se te vloge prvič sam izrecno brani, drugič pa tudi javnost ne more kar tako mimo dejstva, da je prav kan-

Volker Rühe, ki naj bi na skorajšnjem kongresu nemških demokristjanov zamenjal Heinerja Geisslerja (AP)

cler tisti, ki je na lestvicah priljubljenosti že dolge mesece skrajno problematičen. Kar zadeva politično strategijo, pomeni kanclerjeva poteza priznanje, da je treba okrepiti politiko stranke na desnem boku in to dejstvo je Geissler suho komentiral z izjavo, da je njegov odpoklic signal v »napačno smer«, dejansko pomeni ta sklep kanclerja priznanje, da politika nove desničarske zvezde Schönhuberja in njegovih republikanec ni brez soli, takšna posredna identifikacija z novim desničarskim krilom pa je na zadnjih deželnih volitvah krščanski demokraciji prinesla samo škodo.

Takšna razmišljanja pa so vsaj delno vzrok za hudo kritiko, ki jo je Kohl v nekaj urah požel v lastni stranki. V ožjem vodstvu skorajda ni ljudi, ki bi bili pripravljeni njegov sklep, ki ni samo kadrovski, marveč je tudi strateški in doktrinaren, zagovarjati; večina ga je bolj ali manj izrecno že grajala. Z njegovim sklepom se prav tako ne strinjata dva pomembna deželna kneza, Lothar Späth iz Baden-Württemberga ter Ernst Albrecht iz Spodnje Saške. Kohl se poldrugo leto pred volitvami zaveda, da stranka ta hip - in ne glede na vse, kar mu slabega očitajo - nima človeka, ki bi ga lahko na hitro postavila na njegovo mesto. Ne glede na to pa so predstavniki tako imenovanih socialnih odborov danes že napovedali tisto, kar je sicer na dlani: da namreč Kohl ni zastavil samo enega, marveč dve kadrovska vprašanji. Levica bo namreč na bližnjem kongresu po vsej verjetnosti skušala razpravo nadaljevati tako, da bo zastavila vprašanje o smotnosti kanclerske funkcije s funkcijo šefa stranke. In ker Kohl nima malo nasprotnikov, ugne biti bližnji kongres med bolj zanimivimi v tem desetletju.

MARJAN SEDMAK